

Fremsat den 10. februar 2011 af videnskabsministeren (Charlotte Sahl-Madsen)

Forslag

til

Lov om ændring af universitetsloven, lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner og lov om almene boliger m.v.

(Opfølgning på evaluering af universitetsloven, internationale uddannelsessamarbejder og selskabsdannelse ved udbud af uddannelse i udlandet m.v.)

§ 1

I lov om universiteter (universitetsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 754 af 17. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 2, indsættes efter »er«: »statsfinansierede«.
2. § 2, stk. 2, affattes således:
»Stk. 2. Universitetet har forskningsfrihed. Universitetet skal værne om universitetets og den enkeltes forskningsfrihed og om videnskabsetikken.«
3. I § 3, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »udbyde«: »i Danmark«.
4. § 3, stk. 1, 3. pkt., ophæves, og i stedet indsættes:
»Ved udbud i Danmark efter 1. pkt. forstås også de særlige tilfælde, hvor dele af en uddannelse er udlagt til et universitet i udlandet (udlagt undervisning). Ministeren fastsætter nærmere regler om udlagt undervisning.«
5. § 3, stk. 3-12, ophæves.
6. Efter § 3 indsættes:
»§ 3 a. Universitetet kan i samarbejde med et eller flere udenlandske universiteter udbyde hele eller dele af uddannelser efter § 3 i udlandet. Uddannelsernes enkelte dele gennemføres ved universitetet og ved et eller flere af de udenlandske universiteter. Delene, der gennemføres ved de udenlandske universiteter, kan være valgfrie eller obligatoriske. Gennemføres hele uddannelsen i udlandet kan universitetet lade det udenlandske universitet udbyde uddannelsen, hvis det sker i samarbejde med det danske universitet.
Stk. 2. Universitetet kan i samarbejde med udenlandske universiteter udbyde uddannelser efter § 4, stk. 1, nr. 2, som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, hvor ud-

dannelsens enkelte dele gennemføres ved universitetet og ved et eller flere af de udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universiteter (Erasmus Mundus-kandidatuddannelser).

Stk. 3. Universitetet skal sørge for, at dets uddannelser efter stk. 1 og 2 bliver kvalitetssikret. Uddannelserne skal enten kvalitetssikres i Danmark efter reglerne i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser eller i udlandet efter udenlandske kvalitetssikringssystemer. Det er dog et krav, at den kvalitetssikringsinstitution, der vælges, er optaget i European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR) eller på anden måde anses for at være internationalt anerkendt. Vælges en udenlandsk kvalitetssikring, foretages den efterfølgende godkendelse af uddannelsen i Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Stk. 4. Der er ikke krav om særskilt kvalitetssikring i de tilfælde, hvor de dele, der gennemføres ved det udenlandske universitet, er valgfrie, eller de allerede er akkrediterede som en del af den danske uddannelse.

Stk. 5. Studerende, der er optaget ved det danske universitet, er i perioden, hvor de er indskrevet på et udenlandsk universitet, omfattet af reglerne for det udenlandske universitet, og ikke af denne lov. Studerende, der er optaget ved et udenlandsk universitet, er i den periode, hvor de er indskrevet ved det danske universitet, omfattet af denne lov.

Stk. 6. Universitetet kan udstede dansk eksamensbevis til studerende, som i udlandet har gennemført en uddannelse efter stk. 1 eller 2. Universitetet kan udstede eksamensbevis til studerende, der har gennemført dele af deres uddannelse ved universitetet uden at have været optaget på det pågældende universitet, jf. stk. 1 og 2.

Stk. 7. Ministeren fastsætter regler om udbud og gennemførelse af uddannelser efter stk. 1-6, herunder om udstedelse af eksamensbevis. Ministeren kan i den forbindelse fravige lovens bestemmelser om uddannelse og studienævn.«

7. I § 8 a, stk. 1, indsættes efter »kan«: »for uddannelser, som universiteterne udbyder efter denne lov,«, og »elektronisk« ændres til: »digitalt«.

8. I § 8 a indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Ministeren kan for uddannelser, som universiteterne udbyder efter godkendelse af en anden minister, jf. § 7, og efter nærmere aftale med denne, fastsætte regler om, at kommunikation mellem universitetet og indskrevne studerende og ansøgere til de pågældende uddannelser helt eller delvis skal ske digitalt.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

9. § 10, stk. 6, affattes således:

»Stk. 6. Bestyrelsen sikrer, at der er medbestemmelse og medinddragelse af medarbejdere og studerende i væsentlige beslutninger.«

10. § 10, stk. 8, affattes således:

»Stk. 8. Bestyrelsen indgår en udviklingskontrakt med ministeren, som i den forbindelse kan pålægge universitetet at opfylde konkrete mål. Udviklingskontrakten kan omfatte alle dele af universitetets virksomhed og skal omfatte mål for de aktiviteter og indsatser, der tillægges særlig vægt.«

11. § 10, stk. 11, ophæves.

12. I § 11, stk. 4, ændres »revisorer« til: »institutionsrevisorer«.

13. § 12, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. De udefra kommende medlemmer udpeges i deres personlige egenskab. Et udefra kommende medlem kan højst sidde i bestyrelsen i 8 år fordelt på mindst to udpegningsperioder. De udefra kommende medlemmer skal have erfaring med ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber.«

14. I § 12 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Universitetet nedsætter et organ, der indstiller de udefra kommende bestyrelsesmedlemmer (indstillingsorganet). Universitetet nedsætter et andet organ, der udpeger de udefra kommende medlemmer (udpegningsorganet). Indstillings- og udpegningsorganerne må ikke være identiske. Indstillings- og udpegningsorganerne skal sikre, at de udefra kommende medlemmer opfylder betingelserne i stk. 2 og 3. Bestyrelsen fastsætter procedurer for nedsættelsen af indstillings- og udpegningsorganet.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 5 og 6.

15. § 12, stk. 5, der bliver stk. 6, ophæves.

16. Før § 13 indsættes som overskrift:

»Vedtægter«

17. § 13 affattes således:

»§ 13. Bestyrelsen udarbejder universitetets vedtægt og ændringer hertil. Ministeren godkender universitetets vedtægt.

Stk. 2. Vedtægten skal fastsætte de nærmere regler om:

- 1) Åbenhed om bestyrelsens arbejde efter § 10, stk. 2, herunder åbenhed om procedurerne for indstilling og udpegning af udefra kommende bestyrelsesmedlemmer.
- 2) Nedsættelse af indstillings- og udpegningsorgan til bestyrelsens udefra kommende medlemmer efter § 12.
- 3) Bestemmelser om udpegningsperiode for udefra kommende bestyrelsesmedlemmer, jf. § 12, stk. 3.
- 4) Universitetets interne organisering, jf. § 14, stk. 7.
- 5) Medbestemmelse og medinddragelse af medarbejdere og studerende, jf. § 10, stk. 6.
- 6) Ansættelses- og afskedigelsesproceduren efter § 10, stk. 7 og § 14, stk. 4.
- 7) Etablering, sammensætning og opgaver, der varetages af akademisk råd, aftagerpanel, ph.d.-udvalg, studienævn og evt. repræsentantskab samt for studienævnets indstilling af studieledere.
- 8) Eventuelt særlige regler for styrelse af masteruddannelser.«

18. Før § 13 a indsættes som overskrift:

»Aftagerpaneler«

19. I § 13 a, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »kan«: »foruden de i vedtægten fastsatte opgaver«.

20. § 14, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»Den øvrige ledelse varetager sine opgaver efter bemyndigelse fra rektor.«

21. § 14, stk. 4-11, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 4. Rektor ansætter og afskediger ledere af de organisatoriske videnskabelige enheder. Lederen af en videnskabelig enhed skal være anerkendt forsker og skal i relevant omfang have erfaring med uddannelse.

Stk. 5. Rektor opretter en eller flere ph.d.-skoler, hvor ph.d.-uddannelse foregår, og udpeger ph.d.-skolelederen. Ph.d.-skolelederen skal være anerkendt forsker og skal i relevant omfang have erfaring med uddannelse.

Stk. 6. Rektor kan pålægge medarbejdere at løse bestemte opgaver. Det videnskabelige personale har forskningsfrihed og forsker frit inden for universitetets forskningsstrategiske rammer i den tid, hvor de ikke er pålagt opgaver. Universitetets forskningsstrategiske rammer dækker hele universitetets profil. Det videnskabelige personale må ikke over længere tid pålægges opgaver i hele deres arbejdstid, således at de reelt fratages deres forskningsfrihed.

Stk. 7. Rektor fastlægger universitetets interne organisering inden for de rammer, som bestyrelsen har fastsat.

Stk. 8. Rektor indstiller budgettet til bestyrelsens godkendelse og underskriver årsrapporten.

Stk. 9. Rektor fastsætter regler om disciplinære foranstaltninger over for de studerende.

Stk. 10. Rektor tegner universitetet med undtagelse af dispositioner over fast ejendom, jf. § 10, stk. 4, og træffer afgørelse i alle sager, jf. dog § 10, stk. 1 og 5-9, § 15, stk. 2, nr. 4, § 16 b, stk. 2, nr. 3 og 6, og § 18, stk. 4, nr. 3 og 4.

Stk. 11. Rektor skal godkende alle eksterne samarbejder, der forpligter universitetet.

Stk. 12. Rektor kan i særlige tilfælde opløse akademisk råd, jf. § 15, stk. 1, ph.d.-udvalg, jf. § 16 b, stk. 1, og studienævn, jf. § 18, stk. 1. Rektor kan endvidere i særlige tilfælde overtage akademisk råds opgaver, jf. § 15, stk. 2, ph.d.-udvalgets opgaver, jf. § 16 b, stk. 2, og studienævnets opgaver, jf. § 18, stk. 4.«

22. § 15, stk. 1, affattes således:

»Rektor nedsætter et eller flere akademiske råd herunder for at sikre medbestemmelse og medinddragelse om akademiske forhold. Der kan nedsættes flere akademiske råd på både samme og forskellige organisatoriske niveauer.«

23. I § 15, stk. 2, indsættes som nr. 5:

»5) Andre opgaver efter universitetets vedtægt.«

24. § 15, stk. 4-7, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 4.* Akademisk råd sammensættes af rektor eller den videnskabelige leder på det organisatoriske niveau, akademisk råd skal dække, og af medlemmer der repræsenterer det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og de studerende på det organisatoriske niveau, akademisk råd skal dække. Repræsentanter for det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og for de studerende vælges af og blandt henholdsvis det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og de studerende.

Stk. 5. Akademisk råd vælger en formand blandt sine medlemmer.«

25. Overskriften før § 16 ophæves.

26. § 16 ophæves.

27. Overskriften før § 16 a ophæves.

28. § 16 a ophæves.

29. Overskriften før § 16 b affattes således:

»*Ph.d.-udvalg*«

30. § 16 b, stk. 1-7, ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 16 b. Rektor nedsætter et eller flere ph.d.-udvalg herunder for at sikre studerendes og videnskabelige medarbejders indflydelse på ph.d.-uddannelsen.

Stk. 2. Ph.d.-udvalget har følgende opgaver:

- 1) At indstille formand blandt ph.d.-udvalgets videnskabelige personale og eventuel næstformand blandt ph.d.-udvalgets studerende til rektor.
- 2) At indstille om sammensætningen af bedømmelsesudvalg til rektor.
- 3) At godkende ph.d.-kurser.
- 4) At udarbejde forslag til interne retningslinjer for ph.d.-skolen, herunder ph.d.-vejledning, til ph.d.-skolelederen.
- 5) At udtale sig om evaluering af ph.d.-uddannelse og -vejledning, herunder internationale evalueringer af ph.d.-skolerne til ph.d.-skolelederen.

6) At godkende ansøgninger om merit, herunder forhåndsmérit, og om dispensation.

7) At udtale sig om alle sager af betydning for ph.d.-uddannelse og -vejledning, som rektor forelægger.

8) Andre opgaver efter universitetets vedtægt.«

Stk. 8 og 9 bliver herefter stk. 3 og 4.

31. § 16 b, stk. 9, der bliver stk. 4, affattes således:

»*Stk. 4.* Flere universiteter kan i samarbejde oprette ph.d.-skoler med forankring på et af de deltagende universiteter.«

32. Overskriften før § 17 ophæves.

33. § 17 ophæves.

34. § 18, stk. 1, affattes således:

»Rektor nedsætter et eller flere studienævn herunder for at sikre studerendes og videnskabelige medarbejders medbestemmelse på og medinddragelse i uddannelse og undervisning.«

35. § 18, stk. 4, affattes således:

»*Stk. 4.* Studienævnet har foruden de i vedtægten fastsatte opgaver til opgave at sikre tilrettelæggelse, gennemførelse og udvikling af uddannelse og undervisning, herunder

- 1) at kvalitetssikre og kvalitetsudvikle uddannelse og undervisning og påse opfølgning af uddannelses- og undervisningsevalueringer,
- 2) at udarbejde forslag til studieordning og ændringer heri,
- 3) at godkende plan for tilrettelæggelse af undervisning og af prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen,
- 4) at godkende ansøgninger om merit, herunder forhåndsmérit, og om dispensation og
- 5) at udtale sig inden for sit område i alle sager af betydning for uddannelse og undervisning og drøfte forhold om uddannelse og undervisning, som rektor forelægger.«

36. § 18, stk. 6-9, ophæves.

37. I § 18 a, stk. 1, ændres »stk. 6« til: »stk. 4«.

38. I § 19, stk. 2, indsættes efter »uddannelser«: »i Danmark«.

39. I § 19 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»*Stk. 3.* Tilskud til universitetets udbud af dele (valgfrie eller obligatoriske) af godkendte uddannelser i udlandet alene eller med et eller flere samarbejdsuniversiteter efter § 3 a, stk. 1, ydes ud fra takster på de årlige finanslove og antal årsstuderende for den del af uddannelsen, der gennemføres i Danmark. I de tilfælde hvor der er krav om gensidig udveksling, udløser de studerende optaget på det udenlandske universitet tilskud for den del af uddannelsen, der gennemføres i Danmark, hvis de er udvekslet med studerende optaget på det danske universitet efter aftale mellem et dansk universitet og et universitet i udlandet.

Stk. 4. Tilskud til universitetets udbud af godkendte uddannelser i udlandet efter § 3 a, stk. 2, ydes ud fra takster på de årlige finanslove og antal årsstuderende for den del af uddannelsen, der gennemføres i Danmark.

Stk. 5. Universiteterne er omfattet af budgetvejledningens regler for statsfinansierede selvejende institutioner.«

Stk. 3-8 bliver herefter stk. 6-11.

40. I § 19, *stk. 7*, der bliver *stk. 10*, indsættes efter »§ 4, *stk. 1*«: »», eller § 7«.

41. I § 19, *stk. 8*, der bliver *stk. 11*, ændres »*stk. 7*« til: »*stk. 10*«.

42. I § 20, *stk. 3*, indsættes som 2. pkt.:

»Universitetet kan udbyde hele uddannelser efter § 3 a, *stk. 1*, efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed.«

43. § 21, *stk. 4, 1. pkt.*, affattes således:

»Universitetet kan i forbindelse med udbud af hele uddannelser i udlandet med et samarbejdsuniversitet efter § 3 a, *stk. 1*, eller forskningssamarbejder yde tilskud til et eller flere udenlandske universiteter.«

44. I § 26, *stk. 2*, ændres »5 og 7« til: »8 og 10«.

45. I § 26, *stk. 4, 3. pkt.*, ændres »*stk. 7*« til: »*stk. 10*«.

46. § 28, *stk. 2-5*, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 2.* Universitetets årsrapport revideres af rigsrevisor i henhold til lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

Stk. 3. I medfør af § 9 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m. kan rigsrevisor med ministeren aftale, at revisionsopgaver i henhold til *stk. 2* varetages i et nærmere fastlagt samarbejde mellem rigsrevisor og en institutionsrevisor. Institutionsrevisor udpeges af universitetets bestyrelse og skal være statsautoriseret revisor. Medmindre andet fremgår af aftalen, vil universitetets oplysninger til brug ved beregning af statstilskud være omfattet af institutionsrevisors påtegning eller erklæring om regnskabet.

Stk. 4. Rigsrevisionen og ministeriet skal underrettes om antagelse og afskedigelse af institutionsrevisor, samt om årsagen til revisorskift.

Stk. 5. Årsrapporten skal underskrives af bestyrelsen og af rektor, jf. § 10, *stk. 5*, og § 14, *stk. 8*.

Stk. 6. Ministeren kan fastsætte regler for regnskabsaflæggelsen i overensstemmelse med de til enhver tid gældende statslige regnskabsregler.«

47. I § 38, *stk. 8*, udgår »eller Handelshøjskolen i Århus«.

48. Efter § 40 indsættes:

»§ 40 a. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan efter forhandling med undervisningsministeren og finansministeren godkende sammenlægning af Ingeniørhøjskolen i Århus med Aarhus Universitet.«

§ 2

I lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner, jf. lovbekendtgørelse nr. 753 af 17. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. Lovens *titel* affattes således:

»**Lov om offentlige forskningsinstitutioners kommercielle aktiviteter og samarbejde med fonde**«

2. § 1 affattes således:

»§ 1. Loven har til formål at styrke konkurrenceevnen og styrke de offentlige forskningsinstitutioners relationer til det omkringliggende samfund ved at:

- 1) De offentlige forskningsinstitutioner kan stifte og eje aktieselskaber for at fremme omsætningen af ny viden og teknologi mellem forskningsinstitutioner og erhvervslivet, jf. § 4.
- 2) Universiteterne kan stifte og eje aktieselskaber til varetagelse af udbud af hele uddannelser i udlandet efter universitetslovens § 3 a, *stk. 1* og § 20, *stk. 3*, jf. § 4 a.
- 3) Underbygge samarbejdet mellem offentlige forskningsinstitutioner og fonde, foreninger og det omkringliggende samfund, jf. §§ 10-13.
- 4) Universiteterne kan udleje eller fremleje faciliteter til brug for serviceerhverv, jf. § 13 a.«

3. I § 4, *stk. 1, 1. pkt.*, indsættes efter »§ 1«: », nr. 1,«.

4. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. Til fremme af lovens formål efter § 1, nr. 2, kan et universitet stifte og eje et eller flere aktieselskaber og være medejer i et eller flere aktieselskaber stiftet af andre danske universiteter efter denne bestemmelse. Aktieselskaberne skal have vedtægtsmæssigt hjemsted og hovedkontor i Danmark.

Stk. 2. Universitetets indskud i aktieselskaber efter *stk. 1* eller erhvervelse af aktier i sådanne må på ethvert indskudstidspunkt ikke overstige det højeste af følgende beløb:

- 1) 5 mio. kr., eller
- 2) 3 pct. af universitetets uddannelsestilskud fra Universitets- og Bygningsstyrelsen i det pågældende finansår.

Stk. 3. Ved opgørelsen efter *stk. 2* medregnes indskud med værdien på indskudstidspunktet og aktier med værdien ved erhvervelsen eller overdragelsen.

Stk. 4. Det eller de deltagende universiteter skal eje aktieselskaberne fuldt ud.

Stk. 5. Et aktieselskab stiftet efter *stk. 1* kan opfylde sit formål ved at stifte eller erhverve ejerandele i aktie- eller anpartsselskaber, der har samme formål som aktieselskabet. Aktieselskaber stiftet efter *stk. 1* må ikke alene eller tilsammen have så store ejerandele i selskaber omfattet af 1. pkt., at disse får en sådan forbindelse til et enkelt aktieselskab, stiftet efter *stk. 1* eller et enkelt universitet, som et datterselskab har til et moderselskab efter selskabsloven.

Stk. 6. Det eller de deltagende universiteter skal anvende indtægter i form af udbytte fra aktieselskabet til aktiviteter inden for deres formål.

Stk. 7. Universitetet skal i årsrapporten redegøre for indskud og erhvervelse efter *stk. 1* og for det økonomiske mellemværende mellem det eller de deltagende universiteter og de aktieselskaber, som universitetet har ejerandele i.

Stk. 8. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan med de bevilgende myndigheders godkendelse regulere beløbsrammerne i stk. 2.«

5. I § 5, stk. 1, og § 7, stk. 1 og 2, ændres »§ 4« til: »§§ 4 og 4 a«.

6. § 6 affattes således:

»§ 6. Et aktieselskab stiftet efter denne lov skal have til formål med kommercielt sigte og på markedsvilkår at varetage aktiviteter i forbindelse med enten

- 1) teknologioverførsel, jf. § 4, eller
- 2) udbud af uddannelser i udlandet, jf. § 4 a.«

7. I § 8, stk. 1, nr. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 6,«: »nr. 1,«.

8. I § 8, stk. 2 og 3, og § 9, nr. 1, ændres »aktieselskabsloven« til: »selskabsloven«.

§ 3

I lov om almene boliger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1040 af 1. september 2010, som ændret ved lov nr. 1610, § 1 i lov

nr. 1611 og § 1 i lov nr. 1612 alle af 22. december 2010, foretages følgende ændring:

1. I § 115, stk. 6, § 118, stk. 3, 1. pkt., og § 143, stk. 2, 2. pkt., ændres »teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner« til: »offentlige forskningsinstitutioners kommercielle aktiviteter og samarbejde med fonde«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2011, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. § 1, stk. 2, § 19, stk. 5, og § 28 i universitetsloven, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, 39 og 46, træder i kraft den 1. januar 2012.

Stk. 3. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 1, nr. 3-6, 38, 39 og 41-45.

Stk. 4. Universitetets ændrede vedtægt skal være afleveret til ministerens godkendelse senest den 1. marts 2012.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Baggrund
  - 2.1. Evalueringen i 2009 af universitetsområdet
  - 2.2. Analysen i 2009 af selvejende institutioners styring, regulering og effektivitet
  - 2.3. Udredning om danske regler for universitetsuddannelser i international sammenhæng
3. Lovforslagets indhold
  - 3.1. Universitetslovens uddannelsesbestemmelser
    - 3.1.1. Gældende ret
      - 3.1.1.1. Internationale uddannelsessamarbejder
    - 3.1.2. Den foreslåede ordning
      - 3.1.2.1. Internationale uddannelsessamarbejder
  - 3.2. Universitetslovens styrelsesbestemmelser
    - 3.2.1. Gældende ret
      - 3.2.1.1. Ledelsesstruktur
      - 3.2.1.2. Medbestemmelse og medinddragelse
      - 3.2.1.3. Forskningsfrihed
    - 3.2.2. Evalueringspanelets overvejelser og anbefalinger
      - 3.2.2.1. Ledelsesstruktur
      - 3.2.2.2. Medbestemmelse og medinddragelse
      - 3.2.2.3. Forskningsfrihed
    - 3.2.3. Den foreslåede ordning
      - 3.2.3.1. Ledelsesstruktur
      - 3.2.3.2. Medbestemmelse og medinddragelse
      - 3.2.3.3. Forskningsfrihed
  - 3.3. Universiteternes udviklingskontrakter
    - 3.3.1. Gældende ret
    - 3.3.2. Evalueringspanelets overvejelser og anbefalinger
    - 3.3.3. Den foreslåede ordning
  - 3.4. Universitetslovens økonomibestemmelser
    - 3.4.1. Gældende ret
    - 3.4.2. Den tværministerielle arbejdsgruppes overvejelser og anbefalinger
    - 3.4.3. Den foreslåede ordning
  - 3.5. Bestemmelser om selskabskonstruktion
    - 3.5.1. Gældende regler
    - 3.5.2. Den foreslåede ordning
  - 3.6. Digital kommunikation
    - 3.6.1. Gældende regler
    - 3.6.2. Den foreslåede ordning
  - 3.7. Friplads- og stipendieordningen
    - 3.7.1. Gældende regler
    - 3.7.2. Den foreslåede ordning
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten

9. Høring

10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Behovet for højt kvalificeret arbejdskraft er stadig stigende, og de studerende bliver mere mobile i søgningen efter den bedst mulige uddannelse. Traditionelle fagområder ændrer sig og udvider sig, og uddannelser og forskning tænkes stadig mere tværgående. Internationalt udbydes flere forskningsbevillinger i konkurrence, hvor også danske universiteter kan ansøge.

En forudsætning for, at de danske universiteter kan opnå og bevare en status blandt de bedste i verden, er, at de kan leve op til disse udfordringer. Målet er, at den institutionelle ramme er udformet, så universiteterne har en udstrakt grad af selvbestemmelse og samtidig udøver denne med stor ansvarlighed for de betydelige offentlige midler, der bevilges til sektoren.

I Danmark er denne udvikling blevet mødt gennem flere institutionelle reformer.

Universitsloven fra 2003 gjorde universiteterne til selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning. Ledelsesstrukturen blev ændret fra en kollegialt valgt ledelse til en professionel ledelse, hvor alle ledere fra rektor til institutleder er ansatte. Der blev indført bestyrelser med udefra kommende flertal. Som hidtil skulle de ansatte og studerendes medbestemmelse og medinddragelse sikres. Omlægningen af universiteternes ledelsesstruktur stod ikke alene. Det var en integreret del af reformen, at universiteterne skulle tildeles frihedsgrader. Som led i forliget i 2002 om den nye universitslov opstillede forligsparterne en liste på 10 frihedsgrader, der efterfølgende er gennemført.

Med sammenlægningerne af universiteter med universiteter og sektorforskningsinstitutioner i 2007 var det blandt formålene at skabe grundlag for både forsknings- og uddannelsesmæssige synergieffekter og at udnytte de ressourcer, der fandtes på de tidligere sektorforskningsinstitutioner, til uddannelsesunderstøttelse på både bachelor-, kandidat- og ph.d.-niveau.

Formålet med reformerne har overordnet været at gøre universiteterne til institutioner, der i højere grad kan agere strategisk i den globale konkurrence. De skal have den fornødne størrelse til at kunne prioritere særlige områder og etablere generelle administrative støttefunktioner og kvalitetssikringssystemer. Dette lovforslag er en fortsættelse af dette arbejde.

Danske universiteter samarbejder allerede i dag i stor udstrækning med de bedste udenlandske universiteter om uddannelser og forskning. De seneste 5-10 år har

universiteterne fokuseret på at indgå strategiske uddannelsessamarbejder med de bedste udenlandske universiteter. I dag er fokus også rettet mod universiteternes mulighed for at udbyde og markedsføre uddannelser i udlandet.

For at danske universiteter kan være attraktive samarbejdspartnere og kan tiltrække de bedst kvalificerede forskere og studerende, skal de have de bedst mulige rammer for at engagere sig internationalt.

2. Baggrund

2.1. Evalueringen i 2009 af universitetsområdet

På baggrund af Folketingets vedtagelse den 16. november 2006 af forslag til vedtagelse nr. V 9 i forbindelse med behandlingen af forespørgsel nr. F 3 om sammenlægning af universiteter og F 21 om medbestemmelse på universiteterne blev der i perioden december 2008 til december 2009 gennemført en evaluering af fem temaer på universitetsområdet. Evalueringen blev gennemført af et uafhængigt evalueringspanel med fem medlemmer udpeget af ministeren for videnskab, teknologi og udvikling efter drøftelse i forligskredsen.

Formålet med evalueringen var at undersøge, hvor langt man var nået med at opfylde formålene med universitetsammenlægningerne i 2007. Derudover skulle evalueringen belyse medarbejdernes og de studerendes medbestemmelse på universiteterne, den frie akademiske debat og forskningsfriheden under den gældende universitslov. Endelig skulle evalueringen også belyse udviklingen i universiteternes frihedsgrader, herunder udviklingen i og virkningen af regelstyringen samt de økonomiske styringsinstrumenter, universiteterne er underlagt.

På baggrund af arbejdet kom evalueringspanelet med sine anbefalinger til, hvordan man kan forbedre den danske universitetssektor inden for de fem områder. Anbefalingerne rettede sig både mod den statslige regulering og universiteternes interne praksis. Anbefalingerne vedrørte ikke den enstrengede ledelsesstruktur, som blev indført med universitsreformen i 2003.

2.2. Analysen i 2009 af selvejende institutioners styring, regulering og effektivitet

Regeringens Økonomiudvalg igangsatte i juni 2006 en analyse af de selvejende institutioner, der modtager statslige tilskud. Analysearbejdet blev forankret i en arbejdsgruppe med deltagelse af Finansministeriet, Øko-

nomi- og Erhvervsministeriet, Undervisningsministeriet, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Velfærdsministeriet og Kulturministeriet.

Formålet med analysen var at bidrage med forslag til generelle bevillingsretlige regler for selvejende institutioner, herunder de bevillingsretlige rammer for etablering af selvejende institutioner og de bevillingsretlige rammer for den efterfølgende økonomisk-administrative styring af selvejende institutioner.

På baggrund af arbejdet afgav arbejdsgruppen sine anbefalinger til den fremadrettede styring af de selvejende institutioner i rapporten »Selvejende institutioner – styring, regulering og effektivitet«, april 2009. Anbefalingerne vedrørte regulering og styring af selvejende institutioner, herunder regulering gennem tildeling af tilskud, krav i forbindelse med revision, den interne økonomiske og administrative styring på de selvejende institutioner samt en afklaring af begrebet selvejende institutioner.

2.3. Udredning om danske regler for universitetsuddannelser i international sammenhæng

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslag nr. L 119 om ændring af universitetsloven (folketingsåret 2009-10), at der skal foretages en samlet vurdering af de forskellige typer af internationale uddannelsessamarbejder, som danske universiteter kan indgå i, samt at udredningen skal indeholde det retlige og økonomiske grundlag for disse samarbejder. Der har været gennemført et arbejde for at afdække de områder, hvor den gældende lovgivning giver problemer for universiteternes samarbejdsmuligheder.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Universitetslovens uddannelsesbestemmelser

3.1.1. Gældende ret

3.1.1.1. Internationale uddannelsessamarbejder

Der er i dag særskilte regler om seks forskellige former for internationale uddannelsessamarbejder:

- Udbud af hele danske uddannelser i udlandet med samarbejdsuniversitet.
- Udbud af hele danske uddannelser i udlandet uden samarbejdsuniversitet.
- Parallelførløb.
- Fællesuddannelser.
- Erasmus Mundus-kandidatuddannelser.
- Udlagt undervisning.

Danske universiteter kan udbyde *hele danske uddannelser i udlandet med samarbejdsuniversitet* og udstede

dansk eksamensbevis. Uddannelsen udbydes formelt af det udenlandske universitet, men skal være godkendt til udbud i Danmark.

Universiteterne kan også udbyde *hele danske uddannelser i udlandet uden samarbejdsuniversitet*. Udbuddet sker efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed. Det danske universitet kan udstede et dansk eksamensbevis og tildele en dansk grad til studerende, der har gennemført en uddannelse udbudt i udlandet efter disse regler.

Et *parallelførløb* er en del af en godkendt dansk uddannelse, der efter den studerendes eget valg kan gennemføres ved et eller flere universiteter i udlandet. Parallelførløbet svarer til (ækvivalerer) det uddannelsesforløb, der gennemføres i Danmark. Det er en betingelse for parallelførløb, at det sker efter en gensidig aftale mellem universiteterne om, at der udveksles studerende. Det enkelte universitet skal desuden tilrettelægge sit samlede udbud af parallelførløb sådan, at der er gensidighed og økonomisk balance i udvekslingen med de udenlandske universiteter.

En *fællesuddannelse* er en godkendt dansk uddannelse, hvor visse dele af uddannelsen kun kan gennemføres ved et eller flere universiteter i udlandet. Også her er der krav om gensidighed i aftalen og økonomisk balance i udvekslingen på universitetsniveau.

Erasmus Mundus-kandidatuddannelser er selvstændige uddannelser, der udbydes i samarbejde med mindst to europæiske universiteter. Uddannelserne modtager tilskud fra EU's Erasmus Mundus-program som et »Erasmus Mundus Masters Course (EMMC)« eller er tildelt et »Erasmus Mundus Brand Name (EMBN)«.

Et dansk universitet kan beslutte, at en del af en godkendt uddannelses undervisning tilrettelægges som *udlagt undervisning*. Det vil sige, at undervisningen foregår ved en udenlandsk undervisningsinstitution. Det er kun heltidsuddannelser (bachelor- og kandidatuddannelser), der kan udbydes med udlagt undervisning.

Reglerne om internationalisering af universitetsuddannelserne er blevet tilpasset og ændret over tiden som følge af, at der er opstået behov for nye former for internationalisering af universitetsuddannelserne. Regeldannelsen har taget udgangspunkt i behovet for løsning af konkrete problemer uden samlet fokus på rammerne for universiteternes internationale uddannelsessamarbejde. Det har løst de konkrete udfordringer, men har også skabt et omfattende regelsæt, hvor reglerne om for eksempel de studerendes retssikkerhed og kvalitetssikring ikke er ens for de seks forskellige former for internationalt uddannelsessamarbejde.

3.1.2. Den foreslåede ordning

3.1.2.1. Internationale uddannelsessamarbejder

Dele af det nuværende regelsæt vanskeliggør universiteternes internationale uddannelsessamarbejde med udenlandske universiteter. Der er endvidere forskel på, hvordan regelsættet udmøntes for de seks forskellige former for internationale samarbejder. Derfor foreslås det, at danske universiteter får udvidet mulighederne for at indgå strategiske uddannelsessamarbejder med de bedste universiteter i verden, og at regelsættet ensrettes og forenkles. Det er endvidere hensigten at fremtidssikre reglerne for universiteternes internationale uddannelsessamarbejder ved at udvide muligheden for ministeren for videnskab, teknologi og udviklings adgang til at fastsætte særlige regler for uddannelse i udlandet.

Med den foreslåede opdeling af den gældende § 3 i en ny § 3 og en § 3 a samles universitetslovens regler om danske universitetsuddannelser i udlandet nu i én bestemmelse, § 3 a. I § 3 er bibeholdt de eksisterende regler for danske uddannelser i Danmark.

I dag kan universiteterne kun udbyde fællesuddannelser i særlige tilfælde, og hvis uddannelserne opfylder specifikke kriterier. Dette har medført, at der siden indførelsen af fællesuddannelser med lov nr. 337 af 18. maj 2005 om ændring af universitetsloven. (Gennemførelse af uddannelsesdele i udlandet, afholdelse af prøver og eksaminer i udlandet, friplads- og stipendieordning samt opkrævning af betaling for visse udenlandske studerende) kun er godkendt én fællesuddannelse. Med § 3 a får universiteterne generel mulighed for alene eller i samarbejde med udenlandske universiteter at udbyde hele eller dele af uddannelser i udlandet. Universiteterne kan selv fastlægge, om de dele af uddannelserne, der gennemføres i udlandet, skal være obligatoriske eller valgfrie for de studerende.

Med lovforslaget bortfalder de nuværende regler om fællesuddannelser samt reglerne om parallellforløb. Med lovforslaget sker der ingen ændringer vedrørende universiteternes mulighed for at indgå udvekslingsaftaler med udenlandske universiteter. Det er fortsat en forudsætning, at der ved udveksling af studerende er økonomisk balance på sektorniveau.

Der stilles i dag krav om, at 1/3 af en uddannelse skal foregå i Danmark, for at der kan udstedes et dansk eksamensbevis for uddannelsen. Det har i flere tilfælde hindret danske universiteter i at indgå lovende uddannelsessamarbejder, hvor eksempelvis det danske universitet og tre stærke udenlandske universiteter hver udbyder et semester på en kandidatuddannelse. Kravet om, at 1/3 af en uddannelse skal foregå i Danmark, for

at der kan udstedes et dansk eksamensbevis, er fraveget ved udbud af hele danske uddannelser i udlandet med og uden samarbejdsuniversitet.

Med forslaget ophæves 1/3-kravet. Udgangspunktet bliver herefter, at der kan udstedes et dansk eksamensbevis, hvis et dansk universitet er ene- eller medudbyder af en uddannelse, der helt eller delvist foregår i udlandet.

Ved ene- eller medudbyder forstås, at det danske universitet udbyder en af sine uddannelser i udlandet uden et samarbejdsuniversitet, eller at det danske universitet har valgt at indgå i et samarbejde med et eller flere udenlandske universiteter, og at den danske uddannelse udbydes som led i dette samarbejde.

Som konsekvens heraf kan et dansk universitet udstede et dansk eksamensbevis, et fælles (joint) eller et dobbelt (multiple) eksamensbevis for uddannelserne. Muligheden for at udstede fælles og dobbelte eksamensbeviser gøres generel og kan anvendes ved uddannelsessamarbejder, hvor dele af uddannelsen udbydes i udlandet samt ved hele uddannelser i udlandet med samarbejdsuniversitet.

Ved udstedelse af et fælles eksamensbevis kan et dansk eksamensbevis forsynes med en påtegning, underskrift el.lign. fra et eller flere udenlandske universiteter, sådan at det fremstår som et fælles dokument og kan tillægges retsvirkning efter fremmed ret. Tilsvarende kan et dansk universitet påtegne, underskrive el.lign. et udenlandsk eksamensbevis, sådan at det fremstår som et fælles dokument og kan tillægges retsvirkning efter dansk ret.

Muligheden for at udstede fælles og dobbelte eksamensbeviser er i en lang række tilfælde en betingelse for, at danske universiteter kan deltage i forpligtende internationalt uddannelsessamarbejde.

De nuværende regler om danske studerendes retssikkerhed ved internationale uddannelsessamarbejder betyder, at danske universiteter i en række situationer skal »eksportere« danske regler til udlandet. Det kan gøre det administrativt vanskeligt for de danske universiteter at indgå i internationale uddannelsessamarbejder. For udbud af uddannelser i udlandet med samarbejdsuniversitet, fællesuddannelser og parallellforløb stilles særlige krav til de studerendes retssikkerhed i udlandet. For Erasmus Mundus-kandidatuddannelser og for udbud af uddannelser i udlandet uden samarbejdsuniversitet er der ikke – for den del, der foregår i udlandet – stillet tilsvarende krav.

Det foreslås at forenkle og ensrette reglerne således, at der gælder danske regler for den del af uddannelsen, der foregår i Danmark, og udenlandske regler for den del, der foregår i udlandet.

Der er i de gældende regelsæt anvendt tre forskellige modeller for kvalitetssikring af uddannelserne, der udbydes som følge af internationale uddannelsessamarbejder. Kvalitetssikring ved ACE Denmark, kvalitetssikring ved en udenlandsk kvalitetssikringsinstitution optaget i European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR) eller en udenlandsk kvalitetssikringsinstitution, som anses for at være »internationalt anerkendt«. Danske universiteter oplever i dag at blive afvist som samarbejdspartnere, fordi de udenlandske universiteter i visse sammenhænge i praksis vil blive underlagt tidsplanen i en dansk akkreditering. Med forslaget kan danske universiteter selv vælge, hvilken kvalitetssikringsinstitution der skal kvalitetssikre uddannelsesudbuddet, når de skal udbyde uddannelser i udlandet enten alene eller i samarbejde med andre. Vælges en udenlandsk kvalitetssikringsinstitution, foretages den efterfølgende godkendelse af uddannelsen i Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Forslaget svarer til de nuværende regler for udbud af uddannelser i udlandet uden samarbejdsuniversitet.

Det bemærkes, at det nye regelsæt ikke vedrører eller ændrer universiteternes nuværende muligheder for at indgå bilaterale udvekslingsaftaler med universiteter i udlandet. Det vil sige, at der ligesom hidtil vil være mulighed for at indgå meritgivende udvekslingsaftaler. Da denne mulighed bevares, synes der ikke længere at være behov for særlige regler om parallellforløb, idet disse kan betragtes som en form for faste udvekslingsaftaler med en standardiseret meritgivning.

3.2. Universitetslovens styrelsesbestemmelser

3.2.1. Gældende ret

3.2.1.1. Ledelsesstruktur

Formålet med reformen af universiteternes ledelsesstruktur i 2003 var at styrke ledelsen og øge universiteternes handle- og beslutningskraft.

Efter reformen er der bestyrelser med flertal af udefra kommende medlemmer og repræsentation af studerende, det videnskabelige personale og det teknisk-administrative personale. Der skal herske åbenhed om bestyrelsens arbejde, og procedurer for dette skal fastlægges nærmere i det enkelte universitets vedtægt.

Medarbejder- og studenterrepræsentanterne i bestyrelsen er personligt valgt af de grupper, som de repræsenterer i bestyrelsen. Da der er tale om valgte medlemmer, stilles der ikke særskilte krav til disse medlemmers kompetencer. De nærmere forhold om valgperioden, herunder periodens længde og eventuel mulighed for genvalg for medarbejder- og studenterrepræsen-

tanterne i bestyrelsen, fastsættes også i universitetets vedtægt.

Universitetet kan nedsætte et repræsentantskab, som ud over en rådgivende funktion kan udpege nogle eller alle af bestyrelsens udefra kommende medlemmer, hvis universitetet ønsker det.

Rektor, dekaner, direktører for faglige enheder, institutledere og sektorchefer for faglige enheder er ansatte ledere. Det overordnede princip er, at bestyrelsen ansætter rektor. Rektor ansætter dekaner og direktører for faglige enheder, der ansætter institutledere og sektorchefer for faglige enheder. Dekaner udpeger studieledere efter indstilling fra studienævn og udpeger ph.d.-skoleledere.

Ved det enkelte universitet er der et eller flere akademiske råd, der varetager akademiske sager og udtaler sig om alle akademiske forhold af væsentlig betydning for universitetets akademiske virksomhed. Der er en eller flere ph.d.-skoler, hvor ph.d.-uddannelsen foregår. Der er desuden et eller flere institutter, hvor forskning og uddannelse foregår. Der nedsættes et eller flere studienævne for at sikre studerendes indflydelse på uddannelse og undervisning.

Akademisk råd, ph.d.-udvalg og studienævn kan delegere opgaver til udvalg under organerne. Denne delegation fremgår af de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om intern delegation hos kollegiale organer. Udvalg der nedsættes under akademisk råd, ph.d.-udvalg og studienævn sammensættes af medlemmer fra det respektive organ med samme forholdsmæssige sammensætning som dette.

Hvor grænsen for delegation i medfør af disse grundsætninger i almindelighed må antages at gå, kan ikke angives mere præcist. Forberedelse af sager til akademisk råd, ph.d.-udvalg og studienævn må dog i vidt omfang kunne delegeres til et udvalg. Akademisk råd, ph.d.-udvalg og studienævn må også kunne overlade afgørelser til udvalg, hvis dette vurderes at være nødvendigt. Der gælder dog her nogle begrænsninger. For eksempel kan afgørelser af indholdsmæssig stor vigtighed og afgørelser om fastlæggelse/ændring af praksis i vidt omfang ikke delegeres. Der kan heller ikke foretages delegation i så stort omfang, at akademisk råd, ph.d.-udvalg og studienævn i realiteten overflødiggøres.

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling holder jævnlige møder med bestyrelsesformændene med henblik på en tæt dialog.

3.2.1.2. Medbestemmelse og medinddragelse

Medbestemmelse og medinddragelse er et bestyrelsesansvar. Dekanen skal opbygge en organisation til at

løfte hovedrådets samlede opgaver med inddragelse af de studerende, de videnskabelige og det teknisk-administrative personale. Derudover skal institutlederen opbygge en organisation til at løfte instituttets samlede opgaver med inddragelse af de studerende, det videnskabelige personale og det teknisk-administrative personale.

3.2.1.3. *Forskningsfrihed*

Den enkelte forsker har forskningsfrihed inden for sit faglige ansættelsesområde med de forpligtelser, der følger af et ansættelsesforhold. Den enkelte forsker har således frihed til at vælge metode, fremgangsmåde og emne inden for universitetets forskningsstrategiske rammer, som fastlagt i udviklingskontrakten.

Institutlederen kan i kraft af sin instruktionsbeføjelse pålægge den enkelte forsker at løse bestemte opgaver, men den enkelte forsker kan, hvor den pågældende ikke er pålagt sådanne opgaver, forske frit inden for universitetets forskningsstrategiske rammer.

3.2.2. *Evalueringspanelets overvejelser og anbefalinger*

3.2.2.1. *Ledelsesstruktur*

Evalueringspanelets overordnede konklusion om frihedsgrader er, at universiteterne med universitetsreformerne er blevet stærkere institutioner og derfor bør få mere rum til selv at styre og foretage strategiske valg. Udfordringen har været og er fortsat at gøre universiteterne til sammenhængende institutioner, der udfører forskning og leverer uddannelse og videnspredning på højeste internationale niveau og er stærke nok til at håndtere udfordringerne og konkurrencen fra udenlandske universiteter.

Evalueringspanelet anbefaler en udvikling, hvor den statslige regulering på den ene side ændrer sig i retning af »styring på afstand«, og at universiteterne på den anden side gør sig fortjent til denne tillid ved at vise, at de kan være strategiske aktører og leve op til samfundsmæssige og politiske forventninger.

Evalueringspanelet anbefaler en »højtillidsstrategi«, hvorved universiteterne gennem mindre regulering gives mere rum til selv at styre og foretage strategiske valg. For så vidt angår universiteternes ledelse og organisation foreslås det derfor at deregulere universitetslovens kapitel 3 om styrelse mv. af universiteterne.

3.2.2.2. *Medbestemmelse og medinddragelse*

Evalueringspanelet finder, at universitetsloven fra 2003 som udgangspunkt er en god ramme for medbestemmelse og medinddragelse på universiteterne, men konstaterer, at universiteterne ikke i tilstrækkelig grad

har sikret medbestemmelse og medinddragelse og løftet udfordringen med at udvikle en ny ledelseskultur.

Anbefalingerne om medbestemmelse og medinddragelse retter sig primært mod universiteterne, der bør udvikle procedurer og rammer, der sikrer en højere grad af medbestemmelse og medinddragelse, fastsætte klare procedurer for ansættelse af ledere og udpegning af eksterne bestyrelsesmedlemmer samt igangsætte ledelsesuddannelsesprogrammer. Det anbefales dog, at der indsættes en generel bestemmelse i universitetsloven, der giver universiteternes bestyrelser ansvaret for at sikre medbestemmelse og medinddragelse på universiteterne.

3.2.2.3. *Forskningsfrihed*

Evalueringspanelet konkluderer, at der ikke er alvorlige begrænsninger af forskningsfriheden – forstået som retten til frit valg af forskningsemne, frit valg af metode og den frie publicering af forskningsresultater – på de danske universiteter.

På trods heraf anbefaler evalueringspanelet, at universitetslovens § 17, stk. 2, fjernes eller ændres. Der sigtes på den »negativt afgrænsede« individuelle forskningsfrihed, at de videnskabelige medarbejdere i den tid, de ikke er pålagt andre opgaver, kan forske frit inden for universitetets forskningsstrategiske rammer. Bestemmelsen har efter evalueringspanelets vurdering en negativ symbolsk betydning, der overstiger dens reelle betydning for ledelsesforholdene på universiteterne. Stridighederne om denne paragraf svækker unødigt universitetsledelsernes gennemslagskraft og dermed også samarbejdsrelationerne internt på universiteterne.

3.2.3. *Den foreslåede ordning*

3.2.3.1. *Ledelsesstruktur*

Formålet med forslaget er, at det enkelte universitet får større fleksibilitet til at fastsætte sin egen organisation. Der vil ikke længere være krav om, at universiteterne organiserer sig med fakulteter og institutter. Samtidig afskaffes kravet om ansættelse af fakultetsdekaner og institutledere. Rektor fastlægger herefter universitetets interne organisering inden for de rammer, som bestyrelsen har fastsat i vedtægten. Med frihedsgrader på dette område bliver der plads til forskellighed på universiteterne, ligesom det vil sætte universiteterne i stand til hurtigere at tilpasse deres organisation til den aktuelle situation, herunder øget medbestemmelse og medinddragelse på en række områder.

Det er en forudsætning for de øgede frihedsgrader på området, at det enkelte universitet i sin vedtægt beskriver den interne organisering, man har valgt, herunder hvor-

dan medbestemmelse og medinddragelse sikres. Vedtægten skal som hidtil udarbejdes af bestyrelsen og godkendes af ministeren. Ministeren kan på denne måde tilse, at universiteternes organisering lever op til de grundlæggende principper i universitetsloven.

Det foreslås, at det tydeliggøres, at al kompetence udgår fra rektor. Bestemmelserne om de øvrige videnskabelige ledere ophæves. På denne måde bliver det, der står tilbage, at videnskabelige ledere varetager deres opgaver efter delegation fra rektor. Universitetet kan frit bestemme sin organisering, herunder hvilke ledere der er ansvarlige for hvilke opgaver. Den enstrengede ledelse på universitetet fastholdes og kan både bestå af faglige og administrative ledere. Videnskabelige ledere kan have både fagligt og administrativt ansvar. En videnskabelig leder vil altid skulle referere til en anden videnskabelig leder, mens en administrativ leder kan referere til enten en faglig eller en administrativ leder, f.eks. kan en videnskabelig leder ikke have reference til en universitetsdirektør. Når akademisk råd, ph.d.-udvalget eller studienævnet udtaler sig, sker det inden for organets eget område og til den, som rektor har delegeret kompetencen til.

3.2.3.2. Medbestemmelse og medinddragelse

Formålet med forslaget er at tydeliggøre bestyrelsens ansvar, men det forventes fortsat, at den effektive inddragelse af medarbejdere og studerende sker på alle organisatoriske niveauer. Det følger endvidere, at de nærmere regler for medbestemmelse og medinddragelse skal fremgå af vedtægten. Dette sker for at følge op på evalueringspanelets anbefalinger om, at universitetsbestyrelserne bør kræve, at universiteternes øverste ledelse i samarbejde med det videnskabelige personale og de studerende udvikler procedurer og organisatoriske mekanismer til at sikre effektiv inddragelse af personale og studerende i overensstemmelse med moderne ledelsespraksis i videnorganisationer og de danske (og nordiske) traditioner i universitetssektoren. Fastlæggelsen af procedurerne for medbestemmelse og medinddragelse skal ske med respekt for den enstrengede ledelse.

Senest 3 år efter lovens ikrafttræden følges der op på, om universiteterne i tilstrækkeligt omfang har sikret medbestemmelse og medinddragelse for medarbejdere og studerende.

3.2.3.3. Forskningsfrihed

Formålet med forslaget er at bidrage til at tydeliggøre sammenhængen mellem den individuelle forskningsfrihed, som er knyttet til de videnskabelige medarbejdere, og den institutionelle forskningsfrihed, der er knyttet til universitetet.

3.3. Universiteternes udviklingskontrakter

3.3.1. Gældende ret

Universiteterne har siden 1999 indgået udviklingskontrakter med ministeren for deres virksomhed. Formålet med udviklingskontrakterne har været at fremme og understøtte universiteternes strategiske udvikling gennem dialog mellem minister og det enkelte universitet. De nuværende kontrakter omfatter mål for hele universitetets virksomhed.

3.3.2. Evalueringspanelets overvejelser og anbefalinger

Udviklingskontrakterne har ikke hidtil fået den betydning som dialogbaseret instrument for reguleringen af universiteternes aktiviteter, som det var hensigten. De nuværende kontrakter er blevet kritiseret for ikke i tilstrækkelig grad at rette sig mod det enkelte universitets individuelle situation og udfordringer, og desuden har kontrakterne været kritiseret for at have for mange og detaljerede mål.

På den baggrund anbefalede evalueringspanelet, at udviklingskontrakterne i højere grad indrettes, sådan at de kan anvendes som individuelle målstyringsinstrumenter. Derfor foreslås der nu et nyt, forenklet koncept for udviklingskontrakter, der retter sig mere mod det enkelte universitets udvikling.

3.3.3. Den foreslåede ordning

Formålet med udviklingskontrakterne er fortsat at fremme universiteternes strategiske udvikling og understøtte universiteternes arbejde hermed. Derfor foreslås det at styrke udviklingskontrakterne både som internt ledelsesredskab på universiteterne og som eksternt redskab for ministeren for videnskab, teknologi og udvikling til at skabe synlighed om universiteternes aktiviteter for at opfylde samfundsmæssige målsætninger.

Forslaget medfører fire væsentlige ændringer af det nuværende koncept for udviklingskontrakterne.

For det første fokuseres udviklingskontrakterne gennem en markant reduktion af antallet af mål.

For det andet vil udviklingskontrakterne få et mere individuelt præg på baggrund af de behov, der gør sig gældende for det enkelte universitet, gennem målformuleret specielt med sigte på det pågældende universitet.

For det tredje skabes der øget fleksibilitet i den konkrete udformning af udviklingskontrakterne – bl.a. med henblik på at øge målstyringselementet i udviklingskontrakterne – ved at fjerne kravet om, at bestemte aktiviteter skal indgå i udviklingskontrakterne.

Endelig foreslås det for det fjerde at gøre udviklingskontrakterne mere virkningsfulde ved at skabe mulighed for, at ministeren for videnskab, teknologi og udvikling opstiller konkrete mål. Ved at forenkle rammerne for udviklingskontrakterne og til gengæld gøre udviklingskontrakterne til forpligtende aftaler om universitetets mål, udvides udviklingskontrakternes rolle i reguleringen af universiteterne, som evalueringspanelet anbefalede det. Ændringen kan derved ses som en naturlig fortsættelse af den dereguleringsproces, der har været i gang siden vedtagelsen af universitetsloven i 2003.

3.4. Universitetslovens økonomibestemmelser

3.4.1. Gældende ret

Universiteterne er omfattet af budgetvejledningens regler for selvejende institutioner med de suppleringer og fravigelser, der fremgår af finanslovens særlige bevillingsbestemmelser.

Universiteterne er desuden omfattet af det statslige regelsæt for regnskab og revision med de afvigelser, der følger af ministerens udmøntning af reglerne i bekendtgørelsen om tilskud og regnskab m.v. ved universiteterne.

Efter gældende regler skal universitetet tilrettelægge sit samlede udbud af parallelforløb sådan, at der er gensidighed og økonomisk balance i udvekslingen med de udenlandske universiteter. For fællesuddannelser er der krav om gensidighed i aftalen og økonomisk balance i udvekslingen på universitetsniveau.

3.4.2. Den tværministerielle arbejdsgruppes overvejelser og anbefalinger

Den tværministerielle arbejdsgruppe anbefalede, at selvejende institutioners økonomiske og administrative forhold fremadrettet reguleres gennem tværgående love og et begrænset antal bekendtgørelser. Det drejer sig om en områdelov for universiteter (universitetsloven), en områdelov for uddannelsesinstitutioner under Undervisningsministeriet (ekskl. frie skoler), en områdelov for de maritime uddannelser og en områdelov for de selvejende kulturinstitutioner.

Arbejdsgruppen anbefalede endvidere, at bestemmelserne om tilskud samles i ét regelsæt knyttet til finansloven. Med samlingen af tilskudsregler tilsigtes ingen ændringer i institutionernes og ministeriernes økonomiske vilkår i forhold til de nuværende tilskudsregler.

3.4.3. Den foreslåede ordning

Formålet med forslaget er at tilpasse universitetsloven, så bestemmelser vedrørende tilskud, regnskab og revision følger arbejdsgruppens anbefalinger. Dermed har-

moniseres bestemmelserne på tværs af ministerområderne. På Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings område er universitetsloven allerede en områdelov. Derfor gennemføres kun ændringer af universitetsloven med henblik på at indarbejde de fælles regler om tilskud, regnskab og revision.

Fremover skal alle statsfinansierede selvejende institutioner anvende de fælles statslige regelsæt for regnskab og revision. Universiteterne er i forvejen omfattet af lov om statens regnskabsvæsen m.v., og reglerne for regnskab og revision er udmøntet i tilskuds- og regnskabsbekendtgørelsen. Som en konsekvens af forslaget fastsættes regnskabsreglerne fremover med hjemmel i statsregnskabsloven og udmøntes i statsregnskabsbekendtgørelsen og Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning.

For så vidt angår regnskabsaflæggelsen, kan der blive tale om ændringer i forhold til den nuværende regulering i det omfang, reguleringen afviger fra de statslige regnskabsregler, for eksempel anvendelse af statens kontoplan og krav til årsrapporten. I det omfang, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling på vegne af universiteterne ønsker fastsat generelle levetider for særlige typer af aktiver eller vil foreslå ændringer til de nuværende generelle levetider, er Finansministeriet indstillet på at drøfte dette med henblik på en mulig tilpasning af det generelle regelsæt, herunder kortere afskrivningsperioder for laboratorier og eventuelle andre særindrettede bygninger. Indtil der er aftalt eventuelle generelle ændringer af de statslige regnskabsregler, kan universiteternes nuværende afskrivningsperioder fastholdes ved, at Økonomistyrelsen i fornødent omfang giver dispensation fra de statslige regler om en afskrivningsperiode på 50 år.

Alle ændringer i regnskabsbekendtgørelsen og de statslige regnskabsregler drøftes forudgående i Det Statslige Regnskabsråd, der består af Finansministeriet, Undervisningsministeriet, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Kulturministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet samt Rigsrevisionen.

For så vidt angår revisionsreglerne, tilsigtes administrative lettelser via færre instrukser og revisionserklæringer. For universiteterne er den nuværende regulering substantielt uændret, dog skal der ske en ændring af universiteternes tilskuds- og regnskabsbekendtgørelse til en forenklet tilskuds- og revisionsbekendtgørelse.

I relation til bestemmelserne om tilskud til uddannelsesaktiviteter i udlandet, er det fortsat en forudsætning, at der er gensidighed i de aftaler, som danske universiteter indgår med udenlandske universiteter om udveksling af studerende (udvekslingsaftaler) og økonomisk

balance på sektorniveau. Universitetet skal tilrettelægge sit samlede udbud af dele af godkendte uddannelser i udlandet således, at der er gensidighed og økonomisk balance i udvekslingen med de udenlandske universiteter. Gensidigheden og den økonomiske balance vurderes over en årrække og for den samlede universitetssektor under ét.

Ministeren vil følge udviklingen i studenterudvekslingen mellem Danmark og udlandet med henblik på at vurdere, om der er en rimelig balance. Endelig bemærkes det, at det nye regelsæt ikke ændrer på det danske gratisprincip. Det betyder, at det stadig er gratis for danske studerende at studere i Danmark og på visse uddannelser i udlandet. Den danske studerende kan læse gratis på de uddannelser i udlandet, som er omfattet af en gensidig udvekslingsaftale, eller en samarbejdsaftale, hvor den studerende er berettiget til udlandsstipendium. Det betyder, at der ikke er nogen materiel ændring af tilskudsreglerne på dette område. Det er dog fundet mere hensigtsmæssigt, at reglerne om tilskud i forbindelse med universiteternes internationale uddannelsessamarbejder placeres sammen med de generelle regler om tilskud.

3.5. Bestemmelser om selskabskonstruktion

3.5.1. Gældende regler

Universiteterne kan ifølge universitetsloven udbyde uddannelser i udlandet efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed. Der er efter de gældende regler ikke mulighed for selskabsdannelse i forbindelse med disse udbud.

3.5.2. Den foreslåede ordning

I forbindelse med en harmonisering af reglerne om tilrettelæggelse af internationale uddannelser ønskes der etableret mulighed for, at universiteternes udbud af hele uddannelser i udlandet efter universitetslovens § 3 a, stk. 1 og § 20, stk. 3, kan varetages gennem et aktieselskab. Formålet er, at universiteterne ikke påføres forpligtelser og tab ud over de midler, der er anbragt i selskabet. Uddannelserne der udbydes i et sådan selskab, skal ligesom uddannelser der udbydes efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, udbydes med deltagerbetaling og skal følge bestemmelserne i universitetslovens § 3 a.

Muligheden for at udbyde uddannelser gennem og anbringe likvide midler i et selskab er i tråd med Undervisningsministeriets regler for bl.a. professionshøjskoler for videregående uddannelser.

Den foreslåede model for selskabsdannelse adskiller sig dog fra Undervisningsministeriets model. Da uni-

versiteterne er større enheder, er der behov for en begrænsning af indskuddets størrelse. Indskuddet foreslås begrænset til et beløb på 5 mio. kr. eller 3 pct. af universitetets uddannelsesstilskud fra Universitets- og Bygningsstyrelsen i det pågældende finansår. Denne ramme svarer til den, som gælder i forbindelse med universiteternes mulighed for at indskyde midler i fonde til universitetsnære ungdomsboliger.

3.6. Digital kommunikation

3.6.1. Gældende regler

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fik med lov nr. 567 af 6. juni 2007 om ændring af universitetsloven bemyndigelse til at fastsætte regler om, at kommunikation mellem universitetet og indskrevne studerende, herunder ph.d.-studerende, og ansøgere til universitetets uddannelser helt eller delvis skal ske elektronisk.

Med hjemmel i den nævnte bestemmelse udstedte ministeren for videnskab, teknologi og udvikling i 2010 bekendtgørelse om elektronisk kommunikation for universiteterne, hvorefter et universitet kan beslutte, at al kommunikation mellem universitetet og studerende og ansøgere til universitetets uddannelser helt eller delvis for den enkelte uddannelse skal foregå elektronisk.

3.6.2. Den foreslåede ordning

Efter regeringens e2012-målsætning skal al relevant skriftlig kommunikation mellem virksomheder, borgere og den offentlige sektor senest fra 2012 kunne foregå digitalt. Digitalisering af kommunikationen mellem det offentlige og borgerne kan blandt andet nedbringe svar-tider og dermed gøre kommunikationen mere effektiv. Det er derfor vurderingen, at en øget offentlig digitalisering kan medføre bedre service for borgerne.

Mere og mere kommunikation mellem universiteter og studerende foregår digitalt, og det er en udvikling, som forslaget understøtter. Digital kommunikation mellem universiteter og studerende og ansøgere sker eksempelvis ved udveksling af e-mails og ved brug af interne systemer oprettet af de enkelte universiteter, hvor indskrevne studerende kan logge på og kommunikere i et lukket system med universitetet og med andre studerende.

Universitetslovens § 8 a, stk. 1, omfatter de uddannelser, som er reguleret af universitetsloven og regler udstedt i medfør heraf. Universiteterne udbyder imidlertid også uddannelser reguleret af andre regelsæt, eksempelvis professionsbachelor- og diplomuddannelser, der er omfattet af undervisningsministerens ressort.

For at skabe grundlag for, at mest mulig af universiteternes kommunikation sker digitalt, foreslås det, at ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan fastsætte regler for universiteternes kommunikation med studerende og ansøgere også for uddannelser, der udbydes efter andre regelsæt end universitetsloven. Ministeren for videnskab, teknologi og udviklings regel- fastsættelse sker efter nærmere aftale med den minister, hvis regler de pågældende uddannelser hører under.

Herudover foreslås det, at den anvendte betegnelse i den nugældende bestemmelse – elektronisk kommunikation – erstattes af betegnelsen digital kommunikation. Denne ændring er alene af sproglig karakter og indebærer således ikke i sig selv en indholdsmæssig ændring.

På baggrund af de foreslåede ændringer forventes det, at ministeren for videnskab, teknologi og udvikling vil udstede en ny bekendtgørelse om digital kommunikation mellem universiteter og studerende og ansøgere til universiteternes uddannelser, således omfattende alle uddannelser som aktuelt udbydes af universiteterne.

Det bemærkes, at universiteterne skal sørge for, at systemerne til digital kommunikation mellem universiteter og studerende og ansøgere til universiteternes uddannelser er indrettet således, så den der er part i en sag på ethvert tidspunkt i sagens behandling kan lade sig repræsentere eller bistå af andre, jf. forvaltningslovens § 8.

3.7. Friplads- og stipendieordningen

3.7.1. Gældende regler

I 2006 blev der indført en friplads- og stipendieordning, der gav universiteterne mulighed for at uddele et vist antal fripladser med stipendium. Fripladser kunne tildeles de bedst kvalificerede udenlandske studerende fra tredjelande, der bliver optaget på kandidatuddannelser, som fuldt ud gennemføres ved danske universiteter. Friplads- og stipendieordningen tager sigte på at tiltrække de bedst kvalificerede udenlandske studerende fra tredjelande ved at tilbyde disse fripladser og stipendier til støtte til dækning af leveomkostninger i Danmark.

I 2010 blev friplads- og stipendieordningen ændret sådan, at den både omfatter bachelor- og kandidatstuderende. Derudover blev ordningen gjort mere fleksibel, så universiteterne foruden at tildele hele fripladser med fuldt stipendium også kan vælge at tildele delvise fripladser samt afgøre, om studerende, der er tildelt hel eller delvis friplads, skal tildeles fuldt stipendium, delvist stipendium eller slet intet stipendium.

Udbud og administration af fripladser og stipendier varetages af universiteterne. Det betyder, at universiteterne forestår udvælgelsen af de udenlandske studeren-

de, og universiteterne har dermed ansvaret for at udvælge de fagligt bedst kvalificerede. Universiteterne forestår endvidere udbetalingen af stipendier til de udenlandske studerende. Ved at lade forvaltningen af friplads- og stipendieordningen ligge hos universiteterne, får de mulighed for at anvende fripladser og stipendier i forbindelse med indgåelse af aftale med udenlandske universiteter om strategiske alliancer med henblik på at fastholde og udbygge universiteternes internationale konkurrenceposition og høje kvalitetsniveau.

Erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser udbudt på et universitet kan ikke tildeles fripladser og stipendier, idet ordningen kun omfatter forskningsbaseret heltidsuddannelse, jf. universitetslovens § 4, stk. 1.

3.7.2. Den foreslåede ordning

Med virkning fra 1. februar 2010 er der indført en ny friplads- og stipendieordning på Undervisningsministeriets område, hvor friplads- og stipendiemidlerne fordeles mellem erhvervsakademier, professionshøjskoler, ingeniørhøjskoler og medie- og journalisthøjskolen. Ordningen er en harmonisering med den tilsvarende stipendieordning under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Som konsekvens af, at pengene følger institutionerne under hvert ressort, er universiteterne ikke omfattet af Undervisningsministeriets friplads- og stipendieordning.

Med forslaget får universiteterne mulighed for at tildele fripladser og stipendier til studerende på erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser udbudt på et universitet.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

Der overføres 1,2 mio. kr. til friplads- og stipendieordningen fra finanslovens § 20.98.61. Stipendier til visse udenlandske studerende ved korte og mellemlange uddannelser til finanslovens § 19.22. Universiteter vedrørende uddannelser på universiteterne, hvor Undervisningsministeriet har såvel det uddannelsesmæssige som det bevillingsmæssige ansvar.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for regioner eller kommuner.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Høring

Lovforslaget har været sendt til høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Roskilde Universitet, Aalborg Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Handelshøjskolen i København, IT-Universitetet i København,

ACE Denmark – Akkrediteringsinstitutionen, Advokatrådet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Akademikernes Centralorganisation, Danish Institute for Study Abroad, Danmarks Grundforskningsfond, Danmarks Konservative Studerende, Danmarks Liberale Studerende, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Danske Regioner, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, Dansk Ungdoms Fællesråd, Det Kongelige Danske Videnskaberne Selskab, Fagligt Fælles Forbund, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse, Frit Forum – Socialdemokratiske Studerende, HK/Stat, Højteknologifonden, KL, Konkurrencestyrelsen, LO, Ingeniørforeningen i Danmark, Rigsrevisionen, Rådet for Teknologi og Innovation, Sektorforskningens Direktørkollegium samt Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

(universitetsloven)

Til nr. 1 (§ 1, stk. 2)

Forslaget er en konsekvens af, at tilskudsregler for statstilskudsfinansierede selvejende institutioner som noget nyt fastsættes i en ny bevillingstype »statsfinansierede selvejende institutioner« i budgetvejledningen. Der er således alene tale om en præcisering af institutionstypen, og foruden de i forslaget nævnte ændringer vedrørende regnskab, tilskud og revision er der ikke tilset nogen ændring i forbindelse med institutionernes

status som værende en del af den offentlige forvaltning m.v.

Til nr. 2 (§ 2, stk. 2)

Med forslaget tilsigtes det at bidrage til at tydeliggøre sammenhængen mellem den individuelle forskningsfrihed, som er knyttet til de videnskabelige medarbejdere, og den institutionelle forskningsfrihed, der er knyttet til universitetet. Med forslaget slås det fast, at universitetet skal værne om både det samlede universitets og den enkelte videnskabelige medarbejders forskningsfrihed.

Til nr. 3 (§ 3, stk. 1, 1. pkt.)

Bestemmelsen foreslås ændret som en konsekvens af, at reglerne vedrørende internationale uddannelsessam-

arbejder foreslås udskilt i en særlig § 3 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 6.

Den foreslåede § 3 er i al væsentlighed uændret. Dog er den generelle bestemmelse om, at universitetsuddannelserne alene kan udbydes i Danmark, erstattet af henvisningen til Danmark i bestemmelsens stk. 1, således at det tydeliggøres, at den foreslåede affattelse af lovens § 3 vedrører uddannelser udbudt i Danmark, og at den foreslåede § 3 a vedrører uddannelser udbudt i udlandet.

Til nr. 4 (§ 3, stk. 1, 3. pkt.)

Den gældende bestemmelse foreslås ophævet som en konsekvens af, at reglerne vedrørende internationale uddannelsessamarbejder foreslås udskilt i en særlig § 3 a, jf. forslaget § 1, nr. 6. Den tidligere bestemmelse om dispensation for kvalitetssikring af Erasmus Mundus-kandidatuddannelser er erstattet af de nye regler i § 3 a, stk. 3, jf. forslaget § 1, nr. 6.

Det foreslås, at udbud af uddannelser i Danmark også omfatter de særlige tilfælde, hvor dele af en uddannelse er tilrettelagt som udlagt undervisning. Udlagt undervisning sigter bl.a. på de tilfælde, hvor det danske universitet har behov for at lade de studerende tage en del af uddannelsen i udlandet for at give den samlede uddannelse et kvalitetsløft, men hvor der ikke er mulighed for gensidig udveksling. Udlagt undervisning er derfor ikke omfattet af balancekravet. Ministeren fastsætter som hidtil nærmere regler om udlagt undervisning, herunder om afgrænsningen i forhold til uddannelser, der udbydes efter forslaget § 3 a, stk. 1.

Til nr. 5 (§ 3, stk. 3-12)

Bestemmelserne foreslås ophævet som en konsekvens af, at reglerne vedrørende internationale uddannelsessamarbejder foreslås udskilt i en særlig § 3 a, jf. forslaget § 1, nr. 6.

Til nr. 6 (§ 3 a)

Med bestemmelsen i *stk. 1* får universiteterne mulighed for at udbyde hele eller dele af uddannelser i udlandet i samarbejde med udenlandske universiteter (internationale uddannelsessamarbejder). Bestemmelserne om fællesuddannelser, der kun kan udbydes i særlige tilfælde, og bestemmelserne om parallellforløb bortfalder.

Med bestemmelsen kan universiteterne udbyde uddannelser, hvor dele af uddannelsen skal gennemføres i udlandet (obligatorisk udlandsophold), og uddannelser, hvor dele af uddannelsen kan gennemføres i udlandet (valgfrit udlandsophold).

Et universitet skal ved oprettelsen af en uddannelse i udlandet sikre sig, at uddannelsen kan etableres lovligt i værtslandet, inden den forelægges for ministeren til godkendelse. Det er et krav, for at uddannelsen kan anerkendes bredt internationalt, at uddannelsen er lovligt etableret efter værtslandets regler. Kun gennem lovlig etablering af uddannelsen opnår de studerende de samme erhvervs- og studiemæssige rettigheder, som en studerende opnår med en tilsvarende uddannelse gennemført i Danmark.

For uddannelser med obligatorisk udlandsophold skal universiteterne, ligesom det hidtil har været gældende for fællesuddannelser, udveksle studerende med de udenlandske universiteter. Uddannelser med valgfrit udlandsophold er en særlig form for universitetsorganiseret udveksling, hvor den studerende er sikret automatisk merit for det udenlandske udlandsophold. Uddannelser, som indeholder en af de to former for udlandsophold, skal opfylde kravet om gensidighed og økonomisk balance. Gensidigheden og den økonomiske balance vurderes over en årrække og for den samlede universitetssektor under ét.

Fællesuddannelser og parallellforløb bortfalder, men kravet om økonomisk balance fastholdes i de tilfælde, hvor dele af en uddannelse gennemføres i udlandet, bortset dog fra Erasmus Mundus-kandidatuddannelser, jf. bemærkningerne til bestemmelsens stk. 2.

Da det forventes, at antallet af uddannelser med obligatorisk udveksling vil øges i antal, skal studerende på sådanne uddannelser i særlige tilfælde kunne få dispensation for at deltage i den obligatoriske udveksling, eksempelvis ved barsel.

Ministeren vil i medfør af bemyndigelsen i den foreslåede bestemmelse i *stk. 7*, fastsætte, at universitetet ved udbud af en uddannelse med obligatorisk udveksling inden ansøgningstidspunktet tydeligt skal gøre opmærksom på, at en del af uddannelsen obligatorisk skal gennemføres i udlandet.

Bestemmelsen i *stk. 2* er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 3, stk. 7, om Erasmus Mundus-kandidatuddannelser.

De foreslåede bestemmelser i *stk. 3* og *4* fastslår, at universiteternes udbud af uddannelser i udlandet, hvor dele af uddannelsen skal foregå ved et udenlandsk universitet (obligatorisk udlandsophold), eller hvor hele uddannelsen foregår ved et udenlandsk universitet, skal kvalitetssikres. Uddannelser, hvor dele af uddannelsen kan foregå ved et udenlandsk universitet, (frivilligt udlandsophold), er omfattet af den danske kvalitetssikring, jf. § 3, stk. 1, dog skal de dele af uddannelsen, der gennemføres ved udenlandske universiteter, kvalitetssikres

i henhold til de regler, der gælder for de udenlandske universiteter. Det danske universitet skal, som led i indgåelse af uddannelsessamarbejdet med de udenlandske universiteter, sikre sig, at kvaliteten af de udenlandske uddannelser er tilfredsstillende.

Med forslaget gives universiteterne valgfrihed ved valg af kvalitetssikringsinstitution. Forslaget svarer som udgangspunkt til de nuværende regler for udbud af uddannelser i udlandet uden samarbejdsuniversitet.

Efter de gældende regler træffer ministeren for videnskab, teknologi og udvikling afgørelsen om titel m.v., jf. § 10 i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser. Dette gælder også, når kvalitetssikringen er foretaget af en udenlandsk kvalitetssikringsinstitution. Det vil sige, at når akkrediteringen foretages af en udenlandsk kvalitetssikringsinstitution, sker den efterfølgende godkendelse i Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Der skal ikke ske en godkendelse af kvalitetssikringen, men godkendelsen er et formelt krav, for at uddannelsen kan udbydes og eventuelt få taxametertilskud.

Ved godkendelsen tager ministeren stilling til de forhold, som Akkrediteringsrådet skal indstille til ministeren, når akkrediteringen foretages i Danmark. Er akkrediteringen foretaget af en udenlandsk kvalitetssikringsinstitution, er det universitetet, der indstiller disse forhold bl.a. på baggrund af kvalitetssikringen.

Når kvalitetssikringen foretages af en udenlandsk kvalitetssikringsinstitution, er det universitetets ansvar at sikre, at Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling får de nødvendige oplysninger for at kunne foretage den formelle godkendelse.

For uddannelser som planlægges at skulle give autorisation i Danmark, skal universitetet tage en drøftelse af relevante forhold med autorisationsmyndigheden, ligesom ved udarbejdelsen af danske uddannelser, jf. bestemmelserne i bekendtgørelse om bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne. I de tilfælde, hvor kvalitetssikringen er foretaget af en udenlandsk kvalitetssikringsinstitution, vil ministeriet i forbindelse med godkendelsen drøfte uddannelsens indhold med autorisationsmyndigheden. Udbydes en uddannelse, der ikke er autorisationsgivende, i udlandet men hvor den tilsvarende uddannelse i Danmark er autorisationsgivende, skal ansøgere tydeligt oplyses herom inden ansøgnings-tidspunktet.

Godkendelsen gælder for den samme periode, som kvalitetssikringen gælder for. Herefter vil uddannelsen skulle kvalitetssikres på ny og efterfølgende formelt godkendes igen.

Universitetet skal altid vælge enten den danske kvalitetssikring, som foretages af ACE Denmark, eller en anden udenlandsk kvalitetssikring. For at fremtidssikre bestemmelsen er det nødvendigt at tage højde for, at universiteterne har mulighed for at udbyde uddannelser i lande, hvor der ikke eksisterer nationale kvalitetssikringsregler, og hvor det samtidig vil være en uforholdsmæssig stor omkostning for universitetet at skulle bruge den danske Akkrediteringsinstitution. Det er dog et krav, at den udenlandske kvalitetssikringsinstitution, som vælges, er optaget i EQAR eller på anden måde er »internationalt anerkendt«.

Vurderingen af, om den udenlandske kvalitetssikringsinstitution kan anses for at være internationalt anerkendt, fastsættes som hidtil af ministeren. Det er hensigten, at kriterierne vil være de samme som hidtil.

Kommissionen har oplyst, at akkrediteringen af Erasmus Mundus-kandidatuddannelser ikke længere behøver at foreligge på ansøgningstidspunktet til Kommissionen, men skal foreligge inden optagelse af de første Erasmus Mundus-studerende. Det betyder, at akkreditering af Erasmus Mundus-kandidatuddannelser kan ske frem til optagelsen af de første Erasmus Mundus-studerende. Universiteterne vil frit kunne vælge, i hvilken rækkefølge henholdsvis akkrediteringen og ansøgningen til EU foretages. Det er dog også her en forudsætning, at kvalitetssikringen sker så betids, at uddannelsen efterfølgende kan nå at blive godkendt, inden der optages studerende.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 5* er en delvis videreførelse af den gældende lovs § 3, stk. 8, 2. og 3. pkt., som vedrører, hvilke regler de studerende er omfattet af, når de deltager i Erasmus Mundus-kandidatuddannelser. Bestemmelsen foreslås udvidet til at gælde for alle former for internationale uddannelsessamarbejder/uddannelser i udlandet, for så vidt angår de rent retlige forhold, da det er vigtigt for den studerende at vide, hvilket universitets regler der finder anvendelse for den studerendes daglige forhold. Det afgørende er her, ved hvilket universitet den studerende er indskrevet.

Universitetet skal sikre, at deres studerende bliver vejledt om deres rettigheder og muligheder, når de vælger at tage til udlandet for at studere. Universitetet skal endvidere sikre, at studerende, som er optaget ved universitetet, og som gennemfører dele af uddannelsen i udlandet, i særlige tilfælde kan gennemføre og afslutte det samlede uddannelsesforløb i Danmark. Ved særlige tilfælde tænkes eksempelvis på situationer, hvor studerende ikke består de udenlandske uddannelsesdele, eller der på anden måde opstår hindringer for den studerendes uddannelsesforløb. At de studerende får mulighed for at færdiggøre deres uddannelse i Danmark, betyder, at de

får mulighed for at gennemføre uddannelsen, hvilket ikke nødvendigvis er det samme, som at de studerende består uddannelsen.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 6* er en delvis videreførelse af den gældende lovs § 3, stk. 11, hvorefter universitetet kan udstede eksamensbevis til studerende, der har gennemført dele af deres uddannelse ved universitetet uden at have været optaget på det pågældende universitet. Det kunne for eksempel være parallelforløb, fællesuddannelse og Erasmus Mundus-kandidatuddannelser.

Med forslaget gøres bestemmelsen generel, således at universitetet kan udstede et dansk eksamensbevis for uddannelser, som universitetet er ene- eller medudbyder af. Som altid er udstedelsen af et dansk eksamensbevis en dansk forvaltningsakt. Udstedelsen af eksamensbeviset kan derfor kun ske efter en konkret vurdering, hvor universitetet kan stå inde for, at den studerende besidder de samme kvalifikationer, som hvis den studerende havde taget den tilsvarende uddannelse i Danmark. Studerende, der har gennemført og bestået en sådan uddannelse, har herefter et retskrav på at få udstedt et dansk eksamensbevis for uddannelsen.

Ministeren vil i medfør af bemyndigelsen i den foreslåede bestemmelse i *stk. 7*, fastsætte regler om, at det skal fremgå af eksamensbeviset, hvilke uddannelsesdele der er gennemført i udlandet.

Udstedelsen af et eksamensbevis er ikke ensbetydende med, at der udløses tilskud til afsluttet studieforløb. Det er fortsat gældende, at gennemførelstiden måles som afgangstidspunktet målt ved bedømmelsesdatoen for den sidste eksamensaktivitet, fratrukket indskrivningstidspunktet for den første indskrivning på en uddannelse inden for det samme hovedområde på det pågældende universitet.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 7* giver ministeren mulighed for at fastsætte nærmere regler om udbud og gennemførelse af uddannelserne efter den foreslåede § 3 a og udstedelse af eksamensbeviser for disse uddannelser. Den foreslåede bestemmelse svarer til undervisningsministerens bemyndigelse for uddannelser i udlandet. Med den foreslåede formulering af bestemmelsen er der søgt taget højde for den fremtidige udvikling for uddannelser i udlandet.

Det er hensigten, at regelsættet samles i en enkelt bekendtgørelse, og at reglerne udarbejdes, så de som udgangspunkt er identiske for alle typer af uddannelser i udlandet. Kun hvis karakteren af uddannelsen eller uddannelsessamarbejdet gør det nødvendigt, bør der være regler, der afviger fra udgangspunktet.

Det er hensigten, at universiteterne får mulighed for at udstede danske eksamensbeviser, hvis universitetet er ene- eller medudbyder af uddannelsen, uanset om uddannelsen foregår helt eller delvist i udlandet.

Følgende bekendtgørelser planlægges ophævet i forbindelse med indførelsen af de nye regler og erstattet af én fælles bekendtgørelse:

- Bekendtgørelse nr. 931 af 5. oktober 2005 om parallelforløb og fællesuddannelse.
- Bekendtgørelse nr. 777 af 15. august 2009 om samarbejdsaftaler med udenlandske universiteter m.v.
- Bekendtgørelse nr. 815 af 29. juni 2010 om udlagt undervisning og Erasmus Mundus-kandidatuddannelser ved universiteterne.
- Bekendtgørelse nr. 779 af 30. juni 2010 om universiteternes udstedelse af eksamensbevis ved udbud af uddannelser i udlandet m.v.

Til nr. 7 og 8 (§ 8 a, stk. 1 og 2)

Med hjemmel i universitetsloven udbyder universiteterne bl.a. bachelor-, kandidat-, master- og ph.d.-uddannelser. Herudover udbyder universiteterne uddannelser, der er omfattet af regler på Undervisningsministeriets område, for eksempel professionsbachelor- og diplomuddannelser.

Med forslaget omfattes også universitetets studerende på uddannelser, der er omfattet af regler på Undervisningsministeriets område, af bestemmelsen. Formålet med forslaget er at skabe grundlag for den størst mulige digitalisering af universiteternes kommunikation, uanset under hvilket ministerområde de pågældende uddannelser hører.

Til nr. 9 (§ 10, stk. 6)

Medbestemmelse og medinddragelse er allerede et bestyrelsesansvar. Derfor har forslaget mere karakter af en præcisering end en egentlig ændring af gældende ret. Formålet med forslaget er, at det skal fremgå specifikt af lovteksten, at et af bestyrelsens ansvarsområder er at sikre medarbejdere og studerendes medbestemmelse og medinddragelse. Der er ikke påtænkt nogen ændring af den enstrengede ledelse i forbindelse med præciseringen.

Til nr. 10 (§ 10, stk. 8)

Med forslaget indføres en ny model for udviklingskontrakter. Udviklingskontrakten er en aftale mellem det enkelte universitet og ministeren for videnskab, teknologi og udvikling om universitetets strategiske udvik-

ling i aftaleperioden. Den vil typisk gælde for 3 eller 4 år.

I udviklingskontrakten opstilles en række mål, der søges nået inden for kontraktperioden. Udviklingskontrakten kan bestå af to typer af mål: mål som ministeren kan pålægge universitetet (pligtige mål) og mål, der er valgt af universitetet selv (selvvalgte mål). Der opstilles 3-5 pligtige mål og 3-5 selvvalgte mål i hver udviklingskontrakt.

De pligtige mål baseres på samfundsmæssige prioriteringer. De målområder, der omfattes af pligtige mål, kan variere fra universitet til universitet og fra kontraktperiode til kontraktperiode. Der kan f.eks. være tale om mål for flere i uddannelse eller øget internationalisering. Der fastlægges i lovforslaget ikke krav til bestemte målområder, der skal indgå i udviklingskontrakterne.

De selvvalgte mål skal afspejle universitetets egne strategiske prioriteringer og profilering. De formuleres af det enkelte universitet.

Rektor igangsætter arbejdet med udviklingskontrakten, som herefter fastlægges af bestyrelsen efter åben drøftelse på universitetet, herunder i relevante fora med inddragelse af ansatte og studerende. Udviklingskontrakten indgås med ministeren efter forhandling med det enkelte universitet. Der sikres herigennem også overensstemmelse og helhed mellem pligtige og selvvalgte mål, og herefter vil universiteterne være forpligtet af målene på samme måde, som de i øvrigt er forpligtet efter loven. Der er ikke tale om en ændring af udviklingskontrakternes juridiske status.

Begge parter kan tage initiativ til genforhandling, hvis de økonomiske forhold for universitetet ændres væsentligt fra det forudsatte.

Til nr. 11 (§ 10, stk. 11)

Bestemmelsen foreslås ophævet som følge af den foreslåede nye affattelse af lovens § 13, hvorved alle lovens bestemmelser om universitetets vedtægt foreslås samlet i én bestemmelse.

Til nr. 12 (§ 11, stk. 4)

Forslaget er en konsekvensændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 46, hvorefter universitetets årsrapport revideres af en institutionsrevisor.

Til nr. 13 (§ 12, stk. 3)

Bestemmelsen om udpegningsperiode og mulighed for genudpegningsperiode er ændret, sådan at et udefra kommende medlem ikke kan sidde i bestyrelsen i mere end 8 år. Den maksimale otteårige periode skal mindst være

opdelt i to udpegningsperioder. Udpegningsperioderne kan, men skal ikke nødvendigvis, følge hinanden tidsmæssigt. Dette øger universiteternes fleksibilitet og giver mulighed for, at medlemmerne kan have forskellige udpegningsperioder. Universiteterne kan blandt andet bruge dette til at sikre kontinuitet i den samlede bestyrelse ved, at alle bestyrelsesmedlemmer ikke nødvendigvis skal udskiftes samtidig. En maksimumslængde er fastholdt for at sikre regelmæssig udskiftning i bestyrelserne.

Universitetet skal medtage vilkår om udpegningsperioder i vedtægten, jf. lovforslagets § 1, nr. 17 (§ 13). Der skal i den forbindelse tages stilling til, om en udpegningsperiode midt i en periode for eksempel ved fratræden pga. sygdom skal ske for den resterende del af perioden, eller om der skal være tale om en ny periode.

Den resterende del af stk. 3 omhandler krav til de udefra kommende bestyrelsesmedlemmers kompetencer. Denne del af bestemmelsen er uændret.

Til nr. 14 (§ 12, stk. 4)

Indstillingsorganet indstiller udefra kommende bestyrelsesmedlemmer til udpegningsorganet. Herefter udpeger udpegningsorganet de nye udefra kommende bestyrelsesmedlemmer blandt de indstillede kandidater. Udpegningsorganet kan for eksempel være bestyrelsen eller dele af bestyrelsen. Ligeledes kan indstillingsorganet være bestyrelsen eller dele af bestyrelsen. Dog kan begge organer ikke alene bestå af medlemmer af bestyrelsen.

Det foreslås, at udpegningsperioden af nye udefra kommende bestyrelsesmedlemmer sker under åbenhed om procedurer og profil og kvalifikationer for de søgte nye medlemmer. En sådan åbenhed kan for eksempel have form af offentliggørelse af de søgte profiler i de offentlige bestyrelsesreferater.

For at sikre, at de kommende bestyrelsesmedlemmer rekrutteres så bredt som muligt og repræsenterer et bredt udsnit af kompetencer og erfaring, og for at opnå en så åben proces som muligt, foreslås det, at alle skal kunne komme med forslag til indstillingsorganet. Der skal derfor annonceres åbent efter kandidater til bestyrelsen. Indstillingsorganets rolle er at sikre, at de indstillede kandidater har erfaring med ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber, og at de sammen med den øvrige bestyrelse tilsammen bidrager til at fremme universitetets strategiske virke med deres erfaring og indsigt i uddannelse, forskning, videnformidling, videnudveksling og forskningsbaseret myndighedsbetjening.

Det er væsentligt, at bestyrelsen er sammensat sådan, at den på en effektiv og fremadrettet måde er i stand til at varetage sine ledelsesmæssige opgaver, herunder de strategiske opgaver. Samtidig skal bestyrelsen være en konstruktiv og kvalificeret sparringspartner for den daglige ledelse. Godkendelse af budget og årsrapport er en central opgave for bestyrelsen, hvorfor det er afgørende, at dens medlemmers kompetence på dette område er på plads.

De to organer bør ved udpegning og indstilling af udefra kommende medlemmer til bestyrelsen sikre, at der i bestyrelsen er den relevante og fornødne viden og professionelle erfaring i forhold til universitetets behov, herunder den nødvendige internationale baggrund og forståelse for universitetets globale kontekst.

Der må ikke indstilles repræsentanter for forskellige interessenter til universitetsbestyrelserne. Der lægges fortsat afgørende vægt på, at bestyrelsesmedlemmerne ikke repræsenterer partsinteresser, men skal afspejle samfundets bredde.

Udpegningsproceduren for bestyrelsesmedlemmer skal udformes, så det så vidt muligt undgås, at kvalificerede kandidater afskrækkes fra at kandidere på grund af risiko for underkendelse i offentlighed. Derfor kan universitetet for eksempel vælge en ordning, som på Syddansk Universitet, hvor det indstillende organ er et fællesudvalg med få medlemmer, nemlig formandskabet for bestyrelsen og formandskabet for repræsentantskabet, hvorefter det er det samlede repræsentantskab, der udpeger de udefra kommende medlemmer.

Det foreslås, at indstillings- og udpegningsorganerne nedsættes som faste organer, som også kan benyttes, hvis et udefra kommende bestyrelsesmedlem får forfald midt i en udpegningsperiode.

Til nr. 15 (§ 12, stk. 6)

Bestemmelsen foreslås ophævet som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 17, der generelt beskriver vedtægtens indhold, herunder reglerne om nedsættelse af bestyrelsen.

Til nr. 16 (overskrift til § 13)

Der indsættes en ny overskrift for at tydeliggøre indholdet af lovens § 13.

Til nr. 17 (§ 13)

En vedtægt fastsætter de grundlæggende regler for en institutions interne organisering. Den fortæller, hvordan institutionen skal handle i forskellige situationer. Det er således almindeligt, at vedtægten fastsætter formål,

hjemsted, nærmere regler om kollegiale organers virke, herunder valg, antallet af medlemmer, beslutningsdygtighed og stemmeregler, samt daglig ledelse, regnskabs- og formueforhold, procedurer for vedtægtsændringer m.v.

Universiteterne skal selv fastsætte de væsentlige bestemmelser i vedtægten. Med bestemmelsen i *stk. 1* foreslås det derfor, at de procedurer m.v., som et universitet ikke længere er underlagt efter loven, men selv skal bestemme, fastsættes i vedtægten. Dermed sker der en kontrol af, at disse forhold opfyldes, som det har været intentionen i universitetsloven.

Universiteterne får større frihed til selv at fastsætte deres organisation. Det betyder, at nogle af de tidligere lovfæstede krav nu skal fastsættes af universitetet i vedtægten. Som resultat heraf er der foreslået en række ændringer, sådan at universiteterne får større frihed til selv at organisere sig og delegerer opgaver, som det passer bedst til den valgte organisation.

Ministerens legalitetskontrol af, at universiteterne opfylder bestemmelserne og formålet i universitetsloven, sker som hidtil ved at godkende vedtægterne. Ved legalitetskontrollen skal ministeren blandt andet sikre, at den enstrengede ledelse fastholdes, samtidig med at medarbejdernes og de studerendes medbestemmelse og medinddragelse sikres.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* har til formål at give et samlet overblik, der gør det lettere at overskue minimumskravene til vedtægten. Derfor foreslås det, at disse bestemmelser flyttes til én samlet bestemmelse.

Med det foreslåede *stk. 2, nr. 1*, vil bestemmelsen blive udvidet til, at universitetet også skal fastsætte procedurer for, hvordan der sikres åbenhed om indstilling og udpegning af udefra kommende medlemmer.

Med det foreslåede *stk. 2, nr. 2*, skal bestyrelsen fastsætte procedurerne for nedsættelsen af indstillingsorganet og udpegningsorganet i vedtægten. Universitetet kan altså selv bestemme, hvordan det ønsker at nedsætte de to organer. Blot må valget af medlemmer til de to organer ikke foretages af bestyrelsen alene. Dette forhindrer ikke, at bestyrelsen nedsætter det ene eller begge organer. Det er imidlertid et krav, at bestyrelsen i så fald drøfter nedsættelsen i en bredere kreds, for eksempel gennem høring af repræsentantskabet. Der er heller ikke noget, der forhindrer, at der er repræsentation fra bestyrelsen i begge organer, dog kan begge organer ikke alene bestå af medlemmer af bestyrelsen.

Universitetet kan selv vælge, hvordan det ønsker at inddrage allerede eksisterende råd og udvalg i processen med at finde nye udefra kommende bestyrelsesmedlemmer. For eksempel kan man anvende dele af repræsen-

tantskabet eller aftagerpanelet som indstillingsorgan eller udpegningsorgan eller som det organ, der vælger medlemmerne til indstillings- og udpegningsorganerne.

Indstillings- og udpegningsorganerne skal nedsættes og udpeges centralt. Det kan ikke besluttes, at aftagerpanelet for et enkelt hovedområde skal nedsætte indstillings- eller udpegningsorganet. Der er dog ikke noget til hinder for, at dele af alle aftagerpaneler kan indgå i arbejdet med at nedsætte indstillings- eller udpegningsorganerne. Aftagerpanelerne er sammensat af personer, der har indsigt i uddannelsesområdet og de ansættelsesområder, som universitetets uddannelser giver adgang til. Aftagerpanelerne har derfor ikke i sig selv fornøden bredde til at udgøre hele indstillings- eller udpegningsorganet.

Udpegningsorganet kan bede om en ny indstilling, hvis de indstillede kandidater efter udpegningsorganets vurdering ikke i fornødent omfang styrker bestyrelsens mulighed for at fremme universitetets strategiske virke, eller hvis kravene til bestyrelsessammensætningen efter lovens § 12, stk. 2 og 3, ikke er opfyldt. Som hidtil skal forvaltningslovens bestemmelser om habilitet iagttages ved sammensætning af bestyrelsen.

Med det foreslåede *stk. 2, nr. 3*, skal bestyrelsen selv fastsætte udpegningsperioden for bestyrelsesmedlemmerne. Det betyder, at det af vedtægten skal fremgå, hvor længe et bestyrelsesmedlem udpeges for, og hvor ofte der kan finde genudpegningssted inden for den maksimale periode på 8 år, jf. lovforslagets § 1, nr. 13. Derudover skal det fremgå, om udpegningsperiode skal være for den resterende periode eller for en hel udpegningsperiode.

Med det foreslåede *stk. 2, nr. 4*, får bestyrelsen stor frihed til selv at fastlægge universitetets organisering. Det skal stå i vedtægten, hvordan organiseringen fastlægges. Det er dog ikke et krav, at alle opgaver, der sker efter bemyndigelse fra rektor, skal fremgå af vedtægten. Ved at fastlægge organiseringen i vedtægten, synliggøres organisationsstrukturen, hvoraf den enstrengede ledelse fremgår, ligesom det gør det muligt at føre tilsyn med, at de lovfæstede organer, der bl.a. skal sikre medbestemmelse og medinddragelse, bliver oprettet.

Med det foreslåede *stk. 2, nr. 5*, skal de nærmere procedurer for medbestemmelse og medinddragelse medtages i vedtægten. Universitetsbestyrelserne skal kræve, at universiteternes øverste ledelse på alle niveauer i samarbejde med det videnskabelige personale og de studerende udvikler procedurer og organisatoriske mekanismer til sikring af reel, effektiv inddragelse af medarbejdere og studerende i videnskabelige og uddannelsesmæssige samt betydningsfulde intrauniversitære

anliggender i overensstemmelse med moderne ledelsespraksis i videnorganisationer og de danske (og nordiske) traditioner i universitetssektoren. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke er påtænkt nogen ændring af den enstrengede ledelse i forbindelse med forslaget.

Det forudsættes i den forbindelse, at universitetet udarbejder nærmere standarder for, hvad universitetet betragter som god ledelse, samt for, hvilke handlemuligheder studerende og medarbejdere har, hvis de oplever, at den nærmeste leder ikke følger vedtægtsbestemmelserne om medbestemmelse og medinddragelse eller standarderne for god ledelse. Procedurene og de organisatoriske mekanismer for medbestemmelse og medinddragelse skal fastsættes med respekt for den enstrengede ledelse.

Det skal fremgå af vedtægten, hvordan medbestemmelse og medinddragelse for medarbejdere og studerende på alle organisatoriske niveauer er sikret. Det forudsættes altså, at der etableres organer, eller at eksisterende organers opgaveportefølje tilpasses, således at medarbejdere og studerende på alle organisatoriske niveauer er sikret medbestemmelse og medinddragelse. Hvor der er mere end et organisatorisk niveau, er det derfor ikke tilstrækkeligt, at medarbejdere og studerende på et enkelt organisatorisk niveau er sikret medbestemmelse og medinddragelse. Det er ikke tanken med forslaget, at universiteterne skal oprette yderligere organer, hvis universitetet på anden måde sikrer medbestemmelse og medinddragelse for medarbejdere og studerende på alle niveauer.

Med det foreslåede *stk. 2, nr. 6*, er de gældende bestemmelser samlet i den nye bestemmelse for vedtægternes indhold, hvor de tidligere fremgik af de enkelte bestemmelser om henholdsvis rektor, dekan, ph.d.-skoleleder og institutleder. Det er fortsat hensigten, at ansættelsesproceduren skal sikre, at universitetets videnskabelige ledere har faglig og ledelsesmæssig legitimitet. Det vil sige, at de for eksempel besidder sådanne kompetencer og ledelsesmæssig erfaring, der kan forventes af en person i den givne stilling.

Den foreslåede bestemmelse *stk. 2, nr. 7*, tager udgangspunkt i de bestemmelser, der tidligere har stået under de enkelte råd, udvalg og nævn om etablering, sammensætning og opgavevaretagelse. Blot er bestemmelsen her samlet for alle de i loven nævnte råd, nævn og udvalg.

Bestemmelsen fastsætter, at der som hidtil i vedtægten skal fastsættes nærmere regler om, hvordan disse råd og udvalg etableres og sammensættes, herunder regler for valg af formand og evt. næstformand og for studienævnets indstilling af studieledere. Den overordnede regu-

lering af råd og udvalg, herunder tildeling af kompetence og hvilke opgaver de skal varetage, skal også fremgå af vedtægten.

Forslaget fastsætter i lovtæksten, at råd, udvalg og nævn kan påtage sig opgaver ud over de i loven fastsatte opgaver. Disse opgaver fastsættes også i vedtægten. Det skal fremgå tydeligt af vedtægten, hvilke opgaver de enkelte råd, udvalg og nævn skal varetage, samt hvilke kompetencer de enkelte råd, udvalg og nævn har ved varetagelsen af disse opgaver.

Ved nedsættelse af flere akademiske råd skal der tages stilling til, hvilke kompetencer de enkelte akademiske råd skal have. Det skal være tydeligt, hvilke opgaver de enkelte råd skal varetage, og hvilke der har en given kompetence. Hvis der er flere akademiske råd for det samme område, men på forskelligt organisatorisk niveau, skal det klart fremgå, hvilke råd der har kompetencen til at udstede grader, og hvilke der indstiller medlemmer til sagkyndige udvalg.

Det forudsættes, at organernes opgaver fastsættes i vedtægten. Universitetet må selvsagt ikke bestemme, at et organ skal behandle sager, som rettelig bør behandles andetsteds. For eksempel må aftagerpanelet ikke behandle enkeltsager, som vedrører akademiske spørgsmål, da disse behandles i akademisk råd.

Universitetet kan i vedtægten fastsætte, hvem der udpeger studieledere efter indstilling fra studienævnet. Fastsættes dette ikke i vedtægten, følger det af den almindelige mulighed for intern delegation, hvem der udpeger. Universitetet kan i vedtægten fortsat bestemme, at studienævnformanden skal godkendes af et medlem af den videnskabelige ledelse.

Universitetet kan i vedtægten fastsætte regler for evt. personsammenfald mellem studienævnformand og studieleder, og om der i tilfælde, hvor et studienævn dækker flere uddannelser og uddannelsesniveauer, kan indstilles flere studieledere.

Bestemmelsen giver mulighed for, at et universitet fremover i vedtægten kan fastsætte bestemmelser om nedsættelse af et repræsentantskab. Muligheden for at nedsætte et repræsentantskab fremgår i dag af lovens § 13, der foreslås ophævet.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2, nr. 8*, er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 18, stk. 9.

Til nr. 18 (overskrift til § 13 a)

Der indsættes en ny overskrift for at tydeliggøre indholdet af § 13 a.

Til nr. 19 (§ 13 a, stk. 3, 1. pkt.)

Bestemmelsen er omformuleret, således at aftagerpanelet også kan tillægges andre opgaver end de i loven fastsatte opgaver. Her tænkes særligt på opgaver i forbindelse med indstilling og udpegning af udefra kommende bestyrelsesmedlemmer. Aftagerpanelet har en særlig rolle og indsigt i forhold til universitetets virke. Det er derfor naturligt, at aftagerpanelet kan bruges i forbindelse med indstilling og udpegning af udefra kommende bestyrelsesmedlemmer.

Aftagerpaneler, der er sammensat i fællesskab med andre universiteter efter den gældende lovs § 13 a, stk. 4, forventes ikke anvendt i forbindelse med indstilling og udpegning af udefra kommende bestyrelsesmedlemmer.

Til nr. 20 (§ 14, stk. 1, 2. pkt.)

Den ændrede formulering af bestemmelsen tydeliggør, at al kompetence udgår fra rektor. Rektor delegerer opgaver til den øvrige ledelse. Delegation kan ske i led, sådan at en opgave, der er delegeret af rektor, kan videredelegeres til en leder på et mere decentralt niveau. Rektor kan blandt andet bemyndige ledere af videnskabelige enheder til at ansætte og afskedige ledere af underliggende videnskabelige enheder inden for deres område. I de tilfælde, hvor rektor har delegeret sin kompetence, træder den delegerede i rektors sted.

Samtidigt foreslås det at lade kompetencebestemmelserne for dekaner, institutledere m.v. udgå. Dette giver universiteterne frihed til at organisere sig, som det er mest hensigtsmæssigt for det enkelte universitet.

Som efter den gældende lov vil det være naturligt, at rektor delegerer opgaver, der hører til den daglige ledelse af universitetet, til de øvrige ledere, det vil sige prorektor, direktør, dekaner, funktionsdekaner, ph.d.-skoleledere, institutledere, centerledere og studieledere m.v.

I praksis betyder dette, at universiteterne kan organisere sig på andre måder end i dag. Den kendte struktur med rektorater, hovedområder og institutter er ikke en selvfølge. Universiteterne kan frit vælge, hvilke dele i den kendte struktur de ønsker at anvende. Der bliver på denne måde større plads til og mulighed for differentiering imellem de danske universiteter.

Med de nye muligheder stilles der dog fortsat krav om bestyrelse, aftagerpanel, rektor, akademisk råd, ph.d.-skole, ph.d.-udvalg og studienævn.

Til nr. 21 (§ 14, stk. 4-12)

En videnskabelig enhed er en organisatorisk enhed, hvor der foregår forskning, forskningsbaseret undervisning og forskningsbaseret myndighedsbetjening. Det vil

sige det, der i dag kendes som fakulteter, institutter og faglige enheder.

Når universiteterne frit kan fastsætte deres organisering, forventes det, at behovet for en mere tværfaglig og dynamisk struktur kan betyde, at nogle af disse kendte strukturer vil ændre karakter, ligesom det forventes, at centerkonstruktioner vil vinde indpas.

Med bestemmelsen i *stk. 4* foreslås det derfor, at kravet om, at ledere af videnskabelige enheder skal være anerkendte forskere, skrives ind som en generel betingelse. Det forudsættes, at lederen af en videnskabelig enhed i relevant omfang skal have erfaring med uddannelse, når der udbydes uddannelse ved den videnskabelige enhed eller ved en videnskabelig enhed, der ligger på et organisatorisk niveau under denne. Universitetet kan frit fastsætte, hvilke yderligere kvalifikationer den enkelte leder skal have.

Med bestemmelsen i *stk. 5* foreslås det, at rektor får kompetence til at oprette ph.d.-skoler. Ledelsen af ph.d.-skolen varetages af en ph.d.-skoleleder, der udpeges af rektor. Ph.d.-skolelederen skal ligesom andre videnskabelige ledere af organisatoriske enheder være anerkendt forsker og skal i relevant omfang have erfaring med uddannelse. Selv om universitetet får mulighed for at fastsætte sin organisering, er der fortsat krav om, at der skal oprettes ph.d.-skoler, hvis universitetet udbyder ph.d.-uddannelse.

En ph.d.-skole er en organisatorisk enhed med en leder, der har det overordnede ansvar for uddannelse af ph.d.-studerende inden for et fagligt afgrænset og sammenhængende område. Ph.d.-skolen har ansvaret for, at de indskrevne ph.d.-studerende gennemgår et struktureret og sammenhængende uddannelsesforløb på højeste internationale niveau med undervisning og vejledning, der lever op til fastsatte krav om kvalitet.

Det er rektor, der beslutter, hvilke opgaver der delegeres til ph.d.-skolelederen.

Med bestemmelsen i *stk. 6* indføres ordet »forskningsfrihed« i bestemmelsen om den individuelle forskningsfrihed. Samtidig vendes formuleringen om. Det sker for at tydeliggøre, at udgangspunktet er den frie forskning. De videnskabelige medarbejdere kan fortsat forske frit i den tid, hvor de ikke er pålagt opgaver. Det vil sige, at de kan vælge emne, metode og fremgangsmåde inden for universitetets forskningsstrategiske rammer. Det tilføjes med lovforslaget, at de forskningsstrategiske rammer dækker hele universitetets profil.

Det er ligeledes tilføjet, at rektor eller den, der er bemyndiget hertil, ikke over længere tid må pålægge de videnskabelige medarbejdere opgaver i hele deres ar-

bejdstid, således at de reelt fratages deres forskningsfrihed.

Også ved forskningsbaseret myndighedsbetjening og aftalebestemte opgaver, skal der sikres tid til fri forskning. Det er dog ikke muligt klart at definere omfanget af tid til fri forskning, idet det vil variere over tid fra område til område og fra forsker til forsker. Således kan man godt forestille sig, at en forsker har mindre tid til fri forskning i en periode med forskningsbaseret myndighedsbetjening eller aftalebestemte opgaver end i andre perioder.

Med den foreslåede deregulering får universitetet større frihed til selv at fastsætte sin organisation. Med bestemmelsen i *stk. 7* fastsætter rektor universitetets organisering inden for de rammer, som bestyrelsen har fastsat. Se hertil også bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 20 (§ 14, stk. 1, 2. pkt.) og § 1, nr. 21 (§ 14, stk. 4).

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 8* er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 14, stk. 6.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 9* er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 14, stk. 7.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 10* er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 14, stk. 8.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 11* er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 14, stk. 9.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 12* er i forhold til akademisk råd en uændret videreførelse af den gældende lovs § 14, stk. 10. Som konsekvens af, at al kompetence udgår fra rektor, giver bestemmelsen med forslaget også rektor mulighed for at opløse et ph.d.-udvalg eller studienævn. Rektor kan delegere sin kompetence. Det er en absolut undtagelse, at denne mulighed anvendes. Det vil sige, at den kun kan anvendes ved (fare for) alvorlig misrøgt af funktionen.

Derudover giver bestemmelsen mulighed for, at rektor, eller den rektor har bemyndiget hertil, kan bringe et studienævns eller et ph.d.-udvalgs funktion til ophør inden valgperiodens udløb. Dette er en videreførelse af den gældende lovs § 16, stk. 9. Anvendelsen af denne mulighed må som hidtil betragtes som en absolut undtagelse. Hjemmelen til, at rektor, eller den rektor har bemyndiget hertil, kan overtage ph.d.-udvalgets eller studienævnets opgaver, vil også kunne anvendes, uden at ph.d.-udvalget eller studienævnets funktion bringes til ophør, for eksempel i en situation, hvor en beslutning af tidsmæssige grunde ikke kan udsættes.

Til nr. 22 (§ 15, stk. 1)

Med forslaget er der fortsat krav om, at der skal nedsettes akademisk råd. Som konsekvens af, at universi-

teterne får mulighed for helt frit at tilrettelægge deres organisation, skal akademisk råd også kunne nedsættes på det eller de mest hensigtsmæssige organisatoriske niveauer.

Ved nedsættelse af akademiske råd skal det sikres, at alle universitetets områder bliver omfattet af mindst ét akademisk råd. Nedsættes der kun ét akademisk råd, skal det være et centralt akademisk råd, der dækker hele universitetet.

Det er et grundlæggende princip i universitetsloven, at der er enstrenget ledelse på universiteterne. Enstrenget ledelse medfører, at en ansat som udgangspunkt går til sin nærmeste leder med arbejdsopgaver, spørgsmål m.v. Denne leder kan så gå videre til sin nærmeste leder og så fremdeles. Hvis den ansatte går direkte til den øverste leder uden om sin egen leder, kan det sætte den enstrengede ledelse ud af funktion. En undtagelse er naturligvis, hvis det sker efter aftale med lederen.

Princippet kan overføres til organer, sådan at et organ udtaler sig mv. til lederen på det niveau, hvor organet er nedsat, og ikke direkte til en leder på højere niveau med mindre, det er aftalt. Akademisk råd skal altså som udgangspunkt udtale sig til den leder, der er placeret på samme niveau som det akademiske råd.

Til nr. 23 (§ 15, stk. 2, nr. 5)

Det foreslås, at universitetet får mulighed for i vedtægten at tildele akademisk råd yderligere opgaver. Hvis universitetet ønsker, at rådet skal have yderligere afgørelseskompetence end den kompetence, der allerede er tillagt rådet i medfør af lovens § 15, stk. 2, nr. 4, skal dette tydeligt fremgå af vedtægten. Det er både rådets repræsentanter for det videnskabelige personale og for de studerende, der varetager opgaverne efter lovforslaget, herunder de eventuelle yderligere opgaver, der er tillagt rådet i vedtægten.

Til nr. 24 (§ 15, stk. 4-5)

Sammensætningen af akademisk råd er uændret, dog er det specificeret, at medlemmer skal vælges fra det organisatoriske niveau, som det pågældende akademiske råd skal dække. Ophængen til ledelsen sikres ved, at rektor eller lederen af det organisatoriske niveau, som akademisk råd skal dække, også er medlemmer af akademisk råd.

Hvor rektor før var født formand for akademisk råd, vælger akademisk råd nu en formand blandt sine medlemmer. Rektor eller lederen af det organisatoriske niveau som akademisk råd dækker, kan ligesom de øvrige medlemmer vælges til formand. Reglerne for valg af

formand skal fastsættes i vedtægten, jf. lovforslagets § 1, nr. 17.

Til nr. 25-28 (Overskrift til § 16, § 16, overskrift til § 16 a og § 16 a)

Bestemmelserne ophæves som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 20, hvormed det foreslås, at al kompetence samles hos rektor. Rektor kan herefter delegerede opgaver til den øvrige ledelse. Derfor udgår hovedparten af kompetencebestemmelserne i loven.

Til nr. 29 (Overskrift til § 16 b)

Overskriften affattes på ny for at tydeliggøre indholdet af § 16 b.

Til nr. 30 (§ 16 b, stk. 1 og 2)

Med bestemmelsen i *stk. 1* er det fortsat et krav, at der skal nedsættes ph.d.-udvalg. Som konsekvens af, at universiteterne får mulighed for frit at tilrettelægge deres organisation, kan der nedsættes ét eller flere ph.d.-udvalg på det sted i organisationen, hvor det er mest hensigtsmæssigt. Ved nedsættelse af ph.d.-udvalg skal det sikres, at alle universitetets ph.d.-forløb bliver omfattet af et ph.d.-udvalg.

Det fremgår nu af loven, at der i vedtægten kan fastsættes øvrige opgaver for ph.d.-udvalget, hvis universitetet ønsker dette. Den overordnede regulering af ph.d.-udvalget, herunder tildeling af kompetence, skal fremgå af vedtægten.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* fastsætter, hvilke kompetencer ph.d.-udvalget har. Bestemmelsen er i høj grad en videreførelse af den gældende bestemmelse i lovens § 16 b, stk. 7. Blot fremgår det nu, at indstillingen om udvalgets formand i den foreslåede bestemmelse i § 16 b, stk. 2, nr. 1, og om sammensætningen af bedømmelsesudvalg i den foreslåede bestemmelse i § 16 b, stk. 2, nr. 2, nu skal gå til rektor i stedet for som tidligere til dekanen. Ændringen er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 20. Endvidere er bestemmelsens nr. 6 bragt i overensstemmelse med ordlyden af den foreslåede affattelse af lovens § 18, stk. 4, nr. 4, jf. lovforslagets § 1, nr. 35. Der er herved ikke tilsigtet nogen ændring af den gældende retstilstand.

Det foreslås, at universitetet får mulighed for i vedtægten at tildele ph.d.-udvalget yderligere opgaver. Hvis universitetet ønsker, at udvalget skal have yderligere afgørelseskompetence end den kompetence, der allerede er tillagt udvalget i medfør af de foreslåede § 16 b, stk. 2, nr. 3 og 6, skal dette tydeligt fremgå af vedtægten. Det er både udvalgets repræsentanter for det videnskabelige

personale og for de ph.d.-studerende, der varetager opgaverne efter lovforslaget, herunder de eventuelle yderligere opgaver, der er tillagt udvalget i vedtægten.

Til nr. 31 (§ 16 b, stk. 4)

Uddannelsen af ph.d.-studerende kan ske i samarbejde mellem flere ph.d.-skoler, men ansvaret for den enkelte ph.d.-studerendes forløb ligger altid hos en ph.d.-skole på det universitet, hvor den ph.d.-studerende er indskrevet.

Til nr. 32 og 33 (Overskriften til § 17 og § 17)

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 25-28.

Til nr. 34 (§ 18, stk. 1)

Der er fortsat krav om, at der skal nedsættes studienævn. Efter den gældende lov kan der oprettes studienævn på forskellige organisationsniveauer, sådan at der både er et studienævn på hovedområdeniveau, der tager sig af uddannelsens indhold, og et studienævn på institutniveau, der i samarbejde med studielederen tager sig af undervisningens tilrettelæggelse og tilrettelæggelse af prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen.

Som konsekvens af, at universiteterne får mulighed for frit at tilrettelægge deres organisation, kan der fortsat nedsættes ét eller flere studienævn, hvor det er mest hensigtsmæssigt i organisationen. Ved nedsættelse af studienævn skal det sikres, at alle universitetets uddannelser bliver omfattet af et studienævn.

Til nr. 35 (§ 18, stk. 4)

Den foreslåede bestemmelse fastsætter, hvilke kompetencer studienævnet har. Bestemmelsen er i høj grad en videreførelse af den gældende bestemmelse i lovens § 18, stk. 6. Blot er bestemmelsens nr. 4 bragt i overensstemmelse med ordlyden i lovens § 16 b, stk. 7, der bliver stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 30. Der er herved ikke tilsigtet nogen ændring af den gældende retstilstand.

I forhold til gældende ret får universitetet dog med forslaget nu mulighed for i vedtægten at tildele studienævnet yderligere opgaver. Hvis universitetet ønsker, at studienævnet skal have yderligere afgørelseskompetence end den kompetence, der allerede er tillagt nævnet i medfør af de foreslåede § 18, stk. 4, nr. 3 og 4, skal dette tydeligt fremgå af vedtægten. Det er både studienævnets repræsentanter for det videnskabelige personale og for de studerende, der varetager opgaverne efter lovforslaget, herunder de eventuelle yderligere opgaver, der er tillagt nævnet i vedtægten.

Til nr. 36 (§ 18, stk. 6-9)

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 25-28.

Til nr. 37 (§ 18 a, stk. 1)

Den foreslåede ændring er en lovteknisk konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 35.

Til nr. 38 (§ 19, stk. 2)

Den foreslåede ændring er af teknisk karakter og skyldes, at reglerne for uddannelser i udlandet foreslås samlet i § 19, stk. 3 og 4, jf. lovforslagets § 1, nr. 39.

Til nr. 39 (§ 19, stk. 3-5)

De foreslåede bestemmelser i *stk. 3* og *4* beskriver, hvilke studerende der udløser tilskud i forbindelse med dele af uddannelser i udlandet med eller uden samarbejdsuniversitet og Erasmus Mundus-kandidatuddannelser. Ministeren fastsætter som hidtil, jf. den gældende § 19, stk. 5, der bliver stk. 8, hvilke studerende, herunder hvilke udenlandske studerende, der kan udløse tilskud efter § 19.

Med forslaget er der ikke tilsigtet nogen ændring af gældende ret. Universiteterne må fortsat ikke indgå aftaler, hvor deltagerbetalingen overstiger udlandsstipendiet. Det betyder, at de studerende vil kunne få dækket hele deres studieafgift i udlandet gennem det danske udlandsstipendium og dermed få en gratis uddannelse. Det betyder også, at den studerende vil kunne få udlandsstipendium, når den studerende er optaget på en hel dansk uddannelse, som udbydes af et udenlandsk universitet.

Det er også stadig muligt for universiteterne at indgå aftaler om udveksling af studerende med udenlandske universiteter. Kravet om, at universiteterne skal sikre, at der i udvekslingen er gensidighed og økonomisk balance, fastholdes. Universitetet skal tilrettelægge sit samlede udbud af dele af godkendte uddannelser i udlandet og udvekslingsaftaler, således at der er gensidighed og økonomisk balance i udvekslingen med de udenlandske universiteter. Gensidigheden og den økonomiske balance vurderes over en årrække og for den samlede universitetssektor under ét. Dette gælder dog ikke for udlagt undervisning.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 5* vil det fremgå af loven, at tilskudsregler for statstilskudsfinansierede selvejende institutioner fastsættes i en ny bevillingstype »statsfinansieret selvejende institution« i budgetvejledningen. I praksis får ændringen ingen substantiel betydning for universiteterne, idet universiteterne i forvejen er omfattet af budgetvejledningens regler samt tilskuds-

regler fastsat i finanslovens anmærkninger i sammenhæng med bevillingen.

Til nr. 40 (§ 19, stk. 10)

Det foreslås, at universiteterne skal kunne tildele hele eller delvise fripladser til visse udenlandske studerende, der optages på en hel uddannelse, som universitetet udbyder efter godkendelse af en anden minister efter regler fastsat af denne, jf. lovens § 7. Fripladserne kan som hidtil tildeles med helt stipendium, delvist stipendium eller uden stipendium.

Til nr. 41 (§ 19, stk. 11)

Den foreslåede ændring er en lovteknisk konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 39.

Til nr. 42 (§ 20, stk. 3, 2. pkt.)

I det foreslåede punktum beskrives universiteternes muligheder for at finansiere udbud af hele uddannelser i udlandet med eller uden samarbejdsuniversitet. Den foreslåede ændring er en uændret videreførelse af lovens § 3, stk. 10, med den præcisering, at udbuddet skal vedrøre »hele« uddannelser.

Universiteterne kan derfor fortsat opkræve deltagerbetaling for de uddannelser, der udbydes i udlandet efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, jf. pkt. 2.6.8. i Budgetvejledning 2011.

Ministeren for videnskab, teknologi og udviklings tilsyn med universiteterne er uændret af forslaget. Det vil sige, at ministeren for videnskab, teknologi og udvikling ikke fører tilsyn med kvaliteten af uddannelserne udbudt i udlandet, da dette varetages gennem reglerne om kvalitetssikring af uddannelserne.

Til nr. 43 (§ 21, stk. 4, 1. pkt.)

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget om at samle de internationale uddannelsesregler i en samlet bestemmelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 6. Med forslaget bibeholdes muligheden for, at universitetet kan yde tilskud til et eller flere udenlandske universiteter, når disse tilskud fastlægges på de årlige finanslove. Med forslaget er der ikke tilsigtet nogen ændring af gældende ret.

Til nr. 44 og 45 (§ 26, stk. 2 og 4)

De foreslåede ændringer er lovtekniske konsekvenser af lovforslagets § 1, nr. 39.

Til nr. 46 (§ 28, stk. 2-5)

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 28, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* har hidtil fremgået af § 11 i bekendtgørelse om tilskud og regnskab m.v. ved universiteterne. Bestemmelsen, der vedrører revision af universitetets årsrapport, flyttes til universitetsloven som led i Finansministeriets nye fælles regler om tilskud, regnskab og revision for statsfinansierede selvejende institutioner. Der er ikke påtænkt nogen ændring af retstilstanden.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* skal universitetet orientere Rigsrevisionen og ministeriet, når der antages eller afskediges en institutionsrevisor. Ved skift af institutionsrevisor skal årsagen til skiftet endvidere fremgå af orienteringen. Bestemmelsen har hidtil fremgået af § 11 i bekendtgørelse om tilskud og regnskab m.v. ved universiteterne. Bestemmelsen flyttes til universitetsloven som led i Finansministeriets nye fælles regler om tilskud, regnskab og revision for statsfinansierede selvejende institutioner. Der er ikke påtænkt nogen ændring af retstilstanden.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 5* er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 28, stk. 3, 3. pkt. Bestemmelsen fastslår, at årsrapporten skal underskrives af bestyrelsen og rektor. 1. og 2. pkt. af bestemmelsen vil blive omfattet af de fælles regler for statsfinansierede selvejende institutioner for regnskabsaflæggelse.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 6* får ministeren mulighed for at fastsætte særlige regler for regnskabsaflæggelsen, blot disse overholder de gældende statslige regnskabsregler. I forbindelse med den kommende revision af bekendtgørelse om tilskud og regnskab m.v. ved universiteterne vil ministeren vurdere, hvorvidt bestemmelsen skal tages i anvendelse. Dette vil bl.a. afhænge af den konkrete udmøntning ved bekendtgørelsen om statens regnskabsvæsen mv.

Til nr. 47 (§ 38, stk. 8)

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at Handelshøjskolen i Århus blev nedlagt den 1. januar 2007.

Til nr. 48 (§ 40 a)

Bestemmelsen indsættes, da bestyrelserne for Ingeniørhøjskolen i Århus og Aarhus Universitet har udtrykt ønske om, at de to institutioner sammenlægges. Det foreslås derfor, at der skabes hjemmel til, at ministeren for videnskab, teknologi og udvikling efter forhandling med undervisningsministeren og finansministeren kan godkende sammenlægning af Ingeniørhøjskolen i Århus

med Aarhus Universitet. Det er en forudsætning, at ministeren har opnået enighed med partierne bag globaliseringsaftalen (Venstre, Det konservative Folkeparti, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre), inden bestemmelsen kan finde anvendelse.

Til § 2

(lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner)

Til nr. 1 (Lovens titel)

Den foreslåede ændring af lovens titel er en konsekvens af den foreslåede udvidelse af lovens formål, jf. lovforslagets § 2, nr. 2. Det findes derfor hensigtsmæssigt at præcisere titlen, således at den stemmer overens med det foreslåede formål.

Til nr. 2 (§ 1)

Det foreslås, at lovens formål præciseres, således at det fremgår, at hovedformålet er at styrke konkurrenceevnen og de offentlige forskningsinstitutioners relationer til det omkringliggende samfund ved at muliggøre forskellige selskabsdannelser til særlige formål.

Lovens nuværende formål udvides. Lovens formål er fortsat at fremme omsætningen af ny viden og teknologi mellem offentlige forskningsinstitutioner og erhvervslivet i forskningsbaserede virksomheder samt muligheden for at indgå i fonde og foreninger for at underbygge samarbejdet med det omkringliggende samfund.

Som noget nyt foreslås det, at lovens formål udvides til også at understøtte universiteternes udbud af hele uddannelser i udlandet efter universitetslovens § 3 a, stk. 1.

Til nr. 3 (§ 4, stk. 1, 1. pkt.)

Der er tale om en lovteknisk konsekvensændring, idet lovens formålsbestemmelse foreslås opdelt i numre, jf. lovforslagets § 2, nr. 2.

Til nr. 4 (§ 4 a)

Med bestemmelsen i *stk. 1* foreslås det, at et eller flere danske universiteters udbud af hele uddannelser i udlandet efter universitetslovens § 3 a, stk. 1 og § 20, stk. 3, kan varetages gennem et selskab hjemmehørende i Danmark, og at universiteterne kan anbringe likvide midler i et sådant selskab. Uddannelserne der udbydes i et sådan selskab, skal ligesom uddannelser der udbydes efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, udbydes med deltagerbetaling og skal følge bestemmelserne i universitetslovens § 3 a.

Der er tale om mulighed for oprettelse af aktieselskaber, som er et selskab med begrænset hæftelse, så universiteterne ikke påføres eventuelle forpligtelser og tab ud over de midler, der er anbragt i selskabet. Bestemmelsen er i tråd med de regler, der gælder på Undervisningsministeriets områder for bl.a. professionshøjskoler for videregående uddannelser. Det forventes, at varetagelse af udbud af uddannelse i udlandet i de fleste tilfælde vil ske, ved at universiteterne danner en selskabskonstruktion, som varetager udbuddet.

Med bestemmelsen i *stk. 2* foreslås indskuddets størrelse begrænset til et beløb på 5 mio. kr. eller 3 pct. af universitetets uddannelsestilskud fra Universitets- og Bygningsstyrelsen i det pågældende finansår. Der er tale om en samlet ramme, der ikke akkumuleres over årene, det vil sige, at der ikke er tale om en årlig fornyelse af rammen. Rammen svarer til den, som allerede er gældende ved universiteternes indskud i andre selskabsformer eller fonde.

Med bestemmelsen i *stk. 3* foreslås det, at der ved opgørelsen efter det foreslåede *stk. 2* også vil skulle medregnes de udgifter, universitetet har haft til kapitalindskud eller aktiekøb, uanset om et selskab er gået konkurs. Det vil sige, at tabte beløb også skal medregnes i den samlede ramme efter *stk. 2*.

Da der kan anvendes offentlige midler til stiftelse af selskaberne, foreslås det med bestemmelsen i *stk. 4*, at det eller de deltagende danske universiteter skal eje selskaberne fuldt ud.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 5* åbnes der mulighed for, at aktieselskaber oprettet efter den foreslåede § 4 a kan henlægge dele af deres aktiviteter til andre selskaber med samme formål. Med bestemmelsen undgås det tillige, at et universitet eller dets selskab stiftet efter det foreslåede *stk. 1* pådrager sig en økonomisk risiko ud over værdien af de erhvervede ejerandele, jf. retspraksis om ansvarsgennembrud, og at det pågældende selskab ikke bliver for tæt knyttet til et enkelt universitet. Da et universitet er en statsfinansieret selvejende institution inden for den offentlige forvaltning, jf. universitetslovens § 1, stk. 2, kan et aktieselskab stiftet efter det foreslåede *stk. 1* med et universitet som eneaktionær ikke være et statsligt aktieselskab. Det betyder, at aktieselskabets datterselskab efter det foreslåede *stk. 5* heller ikke er det.

Da der kan anvendes offentlige midler til stiftelse af selskaberne, foreslås det med bestemmelsen i *stk. 6*, at indtægter i form af udbytte anvendes inden for universitetets formål. Det vil sige, at i de tilfælde, hvor selskabet udlodder udbytte, vil dette skulle tilgå universitetet.

Med bestemmelsen i *stk. 7* foreslås det, at universitetet i årsrapporten skal redegøre for udgifter afholdt i forbindelse med udbud af uddannelser i udlandet, når dette sker i selskabsform efter denne lov. Universitetet skal sikre åbenhed om, i hvilket omfang og på hvilken måde universitetet afholder udgifter efter bestemmelsen. De nærmere vilkår for aflæggelse af årsrapporter fremgår af reglerne for statens regnskabsaflæggelse, jf. § 28 i universitetsloven.

Med bestemmelsen i *stk. 8* foreslås det, at ministeren for videnskab, teknologi og udvikling bemyndiges til efter godkendelse af de bevilgende myndigheder at regulere beløbsrammerne i det foreslåede *stk. 2*. Finansudvalget kan af ministeren blive anmodet om via et aktstykke at tage stilling til, om beløbene i *stk. 2*, kan reguleres inden for de givne tilskudsrammer. Endvidere vil en sådan regulering også kunne ske på finansloven.

Til nr. 5 (§ 5, stk. 1, og § 7, stk. 1 og 2)

Det foreslås, at bestemmelserne i den gældende lovs § 5 om bestyrelsesmedlemmernes uafhængighed tilsvarende finder anvendelse for selskaber efter den foreslåede § 4 a.

Endelig foreslås det, at bestemmelserne i den gældende lovs § 7 om ejerandele og lånetilskud tilsvarende finder anvendelse for selskaber efter den foreslåede § 4 a.

Til nr. 6 (§ 6)

Det foreslås, at den gældende lovs § 6 om, at selskaberne skal have kommercielt sigte og fungere på markedsvilkår deles op således, at det fremgår, at de pågældende aktieselskaber skal varetage aktiviteter i forbindelse med enten teknologioverførsel eller med udbud af uddannelser.

Til nr. 7 (§ 8, stk. 1, nr. 1, 1. pkt.)

Den foreslåede ændring er en lovteknisk konsekvens af den foreslåede nyaffattelse af lovens § 6. Lovens § 8, stk. 1, nr. 1, 1. pkt., gælder således fortsat kun for aktieselskaber, der varetager aktiviteter i forbindelse med teknologioverførsel.

Til nr. 8 (§ 8, stk. 2 og 3 og § 9, nr. 1)

De foreslåede ændringer er alene lovtekniske konsekvenser, som følger af den nye titel på den lov, der

regulerer aktie- og anpartsselskaber, jf. lov nr. 470 af 12. juni 2009.

Til § 3

(lov om almene boliger m.v.)

Til nr. 1 (§ 115, stk. 6, § 118, stk. 3, pkt., og § 143, stk. 2, 2. pkt.)

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at titlen på »lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner« nu foreslås ændret til »lov om offentlige forskningsinstitutioners kommercielle aktiviteter og samarbejde med fonde«, jf. lovforslagets § 2, nr. 1.

Til § 4

(ikrafttræden)

Det foreslås i bestemmelsen i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2011.

Det foreslås i bestemmelsen i *stk. 2*, at § 1, stk. 2, § 19, stk. 5, og § 28 i universitetsloven, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 1, 39 og 46, træder i kraft den 1. januar 2012. Af hensyn til praktiske forhold i forbindelse med tilskud og regnskabsaflæggelse foreslås det, at ikrafttræden af denne del af lovforslaget er den 1. januar 2012, således at reglerne følger regnskabsåret, som følger kalenderåret.

Det foreslås i bestemmelsen i *stk. 3*, at ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 1, nr. 3-6, 38, 39 og 41-45. De nye regler om udbud af uddannelser i udlandet medfører, at der skal udarbejdes en ny bekendtgørelse om de nærmere uddannelsesregler for udbud af uddannelser i udlandet. For at sikre, at der ikke er tvivl om retsgrundlaget for universiteternes udbud af uddannelser i udlandet, foreslås det, at universitetslovens regler ikke træder i kraft, før den nye bekendtgørelse træder i kraft.

Det foreslås i bestemmelsen i *stk. 4*, at universiteternes vedtægter med de ændringer, der skal foretages som konsekvens af lovforslaget, skal være afleveret til ministeriet senest den 1. marts 2012 med henblik på godkendelse.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 1.---

Stk. 2. Universiteter er selvejende institutioner inden for den offentlige forvaltning under tilsyn af ministeren for videnskab, teknologi og udvikling.

§ 2.---

Stk. 2. Universitetet har forskningsfrihed og skal værne om denne og om videnskabsetik.

§ 3. Universitetet beslutter, hvilke forskningsbase-rede uddannelser det vil udbyde inden for sine fa-gområder. Universitetets udbud efter § 4, stk. 1, nr. 1 og 2, og § 5, stk. 1, skal godkendes af Akkredit-eringsrådet, jf. lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser. Ministeren for viden-skab, teknologi og udvikling kan dispensere fra kra-vet om godkendelse efter 2. pkt., hvis der er tale om en uddannelse, der udbydes som led i EU-studiepro-grammer om Erasmus Mundus.

Stk. 2.---

Stk. 3. Universitetets uddannelser efter stk. 1 kan alene udbydes i Danmark, jf. dog stk. 4, 5, 7, 9 og 10.

Stk. 4. Universitetet kan tilbyde studerende som et individuelt valg og som et alternativ til at gennem-føre en uddannelse i Danmark at gennemføre dele af uddannelsen ved et eller flere udenlandske univer-siteter efter aftale mellem de pågældende universi-teter om gensidig udveksling.

Stk. 5. Universitetet kan i særlige tilfælde udbyde en uddannelse, hvor dele af uddannelsen ikke kan gennemføres i Danmark, men skal gennemføres ved et eller flere udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universiteter om gensidig udveksling (fællesuddannelse). Hvis der ikke er mu-lighed for gensidig udveksling, kan universitetet til-lige i særlige tilfælde henlægge dele af en uddannel-se til et universitet i udlandet (udlagt undervisning).

I lov om universiteter (universitetsloven), jf. lov-bekendtgørelse nr. 754 af 17. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1.I § 1, stk. 2, indsættes efter »er«: »statsfinansie-rede«.

2. § 2, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Universitetet har forskningsfrihed. Uni-versitetet skal værne om universitetets og den en-keltes forskningsfrihed og om videnskabsetikken.«

3.I § 3, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »udbyde«: »i Danmark«.

4. § 3, stk. 1, 3. pkt., ophæves, og i stedet indsættes:
»Ved udbud i Danmark efter 1. pkt. forstås også de særlige tilfælde, hvor dele af en uddannelse er udlagt til et universitet i udlandet (udlagt undervisning). Ministeren fastsætter nærmere regler om ud-lagt undervisning.«

5. § 3, stk. 3-12, ophæves.

Stk. 6. Studerende, der er under uddannelse i medfør af stk. 4 og 5, følger, mens de er indskrevet på det udenlandske universitet, reglerne for det pågældende universitet og ikke reglerne fastsat i medfør af denne lov.

Stk. 7. Universitetet kan i samarbejde med udenlandske universiteter udbyde uddannelser efter § 4, stk. 1, nr. 2, som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, hvor uddannelsens enkelte dele gennemføres ved universitetet og ved et eller flere af de udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universiteter.

Stk. 8. Aftalen efter stk. 7 skal indeholde bestemmelser om, at den enkelte studerende skal være optaget på uddannelsen ved et af de deltagende universiteter. Studerende, der er optaget ved det danske universitet, er i perioden, hvor de er indskrevet på et udenlandsk universitet, omfattet af reglerne for det udenlandske universitet, herunder om eventuel deltagerbetaling, og ikke af regler fastsat i medfør af denne lov. Studerende, der er optaget ved et udenlandsk universitet, er i den periode, hvor de er indskrevet ved det danske universitet, omfattet af regler fastsat i medfør af denne lov, herunder om eventuel deltagerbetaling.

Stk. 9. Ministeren kan efter ansøgning fra et dansk universitet godkende, at en af universitetets uddannelser kan udbydes af et eller flere universiteter i udlandet. Ministeren fastsætter nærmere regler om betingelserne for godkendelsen.

Stk. 10. Universitetet kan udbyde uddannelser efter stk. 1 uden for Danmark efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, jf. dog stk. 11.

Stk. 11. Ministeren kan fastsætte regler om,

1) at universitetet kan udstede eksamensbevis til studerende, der har gennemført dele af deres uddannelse ved universitetet uden at have været optaget på den pågældende uddannelse, når det sker som led i en aftale efter stk. 4, stk. 5, 1. pkt., og stk. 7,

2) at universitetet kan udstede eksamensbevis til studerende, som i udlandet har gennemført en uddannelse, der er godkendt i medfør af stk. 9, og

3) at universitetet kan udstede eksamensbevis til studerende, som i udlandet har gennemført en uddannelse udbudt i medfør af stk. 10.

Stk. 12. Ministeren fastsætter nærmere regler for udbud og gennemførelse af uddannelsen efter stk. 4, 5, 7 og 9 og for udstedelse af eksamensbevis efter

stk. 10 og 11. Ministeren kan i regler fastsat i medfør af 1. pkt. fravige bestemmelserne i § 13 a, § 17, stk. 4, § 18, stk. 5 og 6, og § 34, stk. 1.

6.Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a.Universitetet kan i samarbejde med et eller flere udenlandske universiteter udbyde hele eller dele af uddannelser efter § 3 i udlandet. Uddannelsernes enkelte dele gennemføres ved universitetet og ved et eller flere af de udenlandske universiteter. Delene, der gennemføres ved de udenlandske universiteter, kan være valgfrie eller obligatoriske. Gennemføres hele uddannelsen i udlandet kan universitetet lade det udenlandske universitet udbyde uddannelsen, hvis det sker i samarbejde med det danske universitet.

*Stk. 2.*Universitetet kan i samarbejde med udenlandske universiteter udbyde uddannelser efter § 4, stk. 1, nr. 2, som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, hvor uddannelsens enkelte dele gennemføres ved universitetet og ved et eller flere af de udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universiteter (Erasmus Mundus-kandidatuddannelser).

*Stk. 3.*Universitetet skal sørge for, at dets uddannelser efter stk. 1 og 2 bliver kvalitetssikret. Uddannelserne skal enten kvalitetssikres i Danmark efter reglerne i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser eller i udlandet efter udenlandske kvalitetssikringssystemer. Det er dog et krav, at det kvalitetssikringsinstitution, der vælges, er optaget i European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR) eller på anden måde anses for at være internationalt anerkendt. Vælges en udenlandsk kvalitetssikring, foretages den efterfølgende godkendelse af uddannelsen i Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

*Stk. 4.*Der er ikke krav om særskilt kvalitetssikring i de tilfælde, hvor de dele, der gennemføres ved det udenlandske universitet, er valgfrie, eller de allerede er akkrediterede som en del af den danske uddannelse.

*Stk. 5.*Studerende, der er optaget ved det danske universitet, er i perioden, hvor de er indskrevet på et udenlandsk universitet, omfattet af reglerne for det udenlandske universitet, og ikke af denne lov. Studerende, der er optaget ved et udenlandsk uni-

§ 8 a. Ministeren kan fastsætte regler om, at kommunikation mellem universitetet og indskrevne studerende, herunder ph.d.-studerende, og ansøgere til universitetets uddannelser helt eller delvis skal ske elektronisk.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om, at studerendes evalueringer af undervisningen skal offentliggøres på universitetets hjemmeside.

§ 10.---

Stk. 6. Bestyrelsen udarbejder universitetets vedtægt og ændringer heri, som godkendes af ministeren.

Stk. 8. Bestyrelsen indgår udviklingskontrakt med ministeren om universitetets samlede virksomhed.

Stk. 11. Den nærmere regulering om åbenhed om bestyrelsens arbejde efter stk. 2 fastsættes i vedtægten. Endvidere fastsættes de nærmere regler for ansættelses- og afskedigelsesproceduren efter stk. 7 i vedtægten. Ansættelsesproceduren skal sikre, at rektor har faglig og ledelsesmæssig legitimitet.

versitet, er i den periode, hvor de er indskrevet ved det danske universitet, omfattet af denne lov.

Stk. 6. Universitetet kan udstede dansk eksamensbevis til studerende, som i udlandet har gennemført en uddannelse efter stk. 1 eller 2. Universitetet kan udstede eksamensbevis til studerende, der har gennemført dele af deres uddannelse ved universitetet uden at have været optaget på det pågældende universitet, jf. stk. 1 og 2.

Stk. 7. Ministeren fastsætter regler om udbud og gennemførelse af uddannelser efter stk. 1-6, herunder om udstedelse af eksamensbevis. Ministeren kan i den forbindelse fravige lovens bestemmelser om uddannelse og studienævn.«

7.I § 8 a, stk. 1, indsættes efter »kan«: »for uddannelser, som universiteterne udbyder efter denne lov,«, og »elektronisk« ændres til: »digitalt«.

8.I § 8 a indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Ministeren kan for uddannelser, som universiteterne udbyder efter godkendelse af en anden minister, jf. § 7, og efter nærmere aftale med denne, fastsætte regler om, at kommunikation mellem universitetet og indskrevne studerende og ansøgere til de pågældende uddannelser helt eller delvis skal ske digitalt.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

9. § 10, stk. 6, affattes således:

»*Stk. 6.* Bestyrelsen sikrer, at der er medbestemmelse og medinddragelse af medarbejdere og studerende i væsentlige beslutninger.«

10. § 10, stk. 8, affattes således:

»*Stk. 8.* Bestyrelsen indgår en udviklingskontrakt med ministeren, som i den forbindelse kan pålægge universitetet at opfylde konkrete mål. Udviklingskontrakten kan omfatte alle dele af universitetets virksomhed og skal omfatte mål for de aktiviteter og indsatser, der tillægges særlig vægt.«

11. § 10, stk. 11, ophæves.

§ 11.---

Stk. 4. Bestyrelsen eller ministeren kan beslutte at anlægge retssag mod bestyrelsesmedlemmer, rektor, eventuelle revisorer eller andre i anledning af tab, som er påført universitetet.

§ 12.---

Stk. 3. De udefrakommende medlemmer udpeges i deres personlige egenskab og udpeges for en periode på 4 år. Ved et medlems varige forfald inden periodens udløb kan et nyt medlem udpeges for den resterende periode. Genudpegning kan finde sted én gang. De udefrakommende medlemmer skal desuden have erfaring med ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber.

§ 12.---

Stk. 5. De nærmere regler om nedsættelse af bestyrelsen efter stk. 1-4 fastsættes i vedtægten.

§ 13. Universitetet kan nedsætte et repræsentantskab, der sammensættes af udefrakommende medlemmer.

Stk. 2. Repræsentantskabet drøfter på det overordnede niveau universitetets forskning, uddannelse og øvrige virksomhed og afgiver udtalelse herom til bestyrelsen.

Stk. 3. De nærmere regler om repræsentantskabet efter stk. 1 og 2 fastsættes i vedtægten. Det kan end-

12.I § 11, stk. 4, ændres »revisorer« til: »institutionsrevisorer«.

13. § 12, stk. 3, affattes således:

»*Stk. 3.* De udefra kommende medlemmer udpeges i deres personlige egenskab. Et udefra kommende medlem kan højst sidde i bestyrelsen i 8 år fordelt på mindst to udpegningsperioder. De udefra kommende medlemmer skal have erfaring med ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber.«

14.I § 12 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Universitetet nedsætter et organ, der indstiller de udefra kommende bestyrelsesmedlemmer (indstillingsorganet). Universitetet nedsætter et andet organ, der udpeger de udefra kommende medlemmer (udpegningsorganet). Indstillings- og udpegningsorganerne må ikke være identiske. Indstillings- og udpegningsorganerne skal sikre, at de udefra kommende medlemmer opfylder betingelserne i stk. 2 og 3. Bestyrelsen fastsætter procedurer for nedsættelsen af indstillings- og udpegningsorganet.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 5 og 6.

15. § 12, stk. 5, der bliver stk. 6, ophæves.

16. Før § 13 indsættes som overskrift:

»*Vedtægter*«

17. § 13 affattes således:

»**§ 13.** Bestyrelsen udarbejder universitetets vedtægt og ændringer hertil. Ministeren godkender universitetets vedtægt.

Stk. 2. Vedtægten skal fastsætte de nærmere regler om:

1) Åbenhed om bestyrelsens arbejde efter § 10, stk. 2, herunder åbenhed om procedurerne for ind-

videre i vedtægten fastsættes, at nogle eller alle af bestyrelsens udefrakommende medlemmer udpeges af repræsentantskabet.

stilling og udpegning af udefra kommende bestyrelsesmedlemmer.

2) Nedsættelse af indstillings- og udpegningsorgan til bestyrelsens udefra kommende medlemmer efter § 12.

3) Bestemmelser om udpegningsperiode for udefra kommende bestyrelsesmedlemmer, jf. § 12, stk. 3.

4) Universitetets interne organisering, jf. § 14, stk. 7.

5) Medbestemmelse og medinddragelse af medarbejdere og studerende, jf. § 10, stk. 6.

6) Ansættelses- og afskedigelsesproceduren efter § 10, stk. 7 og § 14, stk. 4.

7) Etablering, sammensætning og opgaver, der varetages af akademisk råd, aftagerpanel, ph.d.-udvalg, studienævn og evt. repræsentantskab samt for studienævnets indstilling af studieledere.

8) Eventuelt særlige regler for styrelse af masteruddannelser.«

18.Før § 13 a indsættes som overskrift:

»Aftagerpaneler«

§ 13 a. ---

Stk. 3. Aftagerpanelet kan afgive udtalelse og stille forslag til universitetet om alle spørgsmål, der vedrører uddannelsesområdet. Aftagerpanelet skal afgive udtalelse om alle spørgsmål, som universitetet forelægger for aftagerpanelet.

19.I § 13 a, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »kan«: »foruden de i vedtægten fastsatte opgaver«.

§ 14. Universitetets daglige ledelse varetages af rektor inden for de rammer, som bestyrelsen har fastsat. Den øvrige øverste ledelse, dekaner, direktører, institutledere, sektorchefer, ph.d.-skoleledere og studieledere varetager deres opgaver efter bemyndigelse fra rektor, jf. § 16, stk. 1 og 3-9, § 16 a, stk. 4, 5 og 7, § 16 b, stk. 4-6, § 17, stk. 2 og 4, og § 18, stk. 5.

20.§ 14, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»Den øvrige ledelse varetager sine opgaver efter bemyndigelse fra rektor.«

§ 14.---

Stk. 4. Rektor ansætter og afskediger dekaner i de tilfælde, hvor universitetet opdeles i hovedområder.

Stk. 5. Rektor ansætter og afskediger direktører for faglige enheder.

Stk. 6. Rektor indstiller budgettet til bestyrelsen og underskriver regnskabet.

21.§ 14, stk. 4-11, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 4. Rektor ansætter og afskediger ledere af de organisatoriske videnskabelige enheder. Lederen af en videnskabelig enhed skal være anerkendt forsker og skal i relevant omfang have erfaring med uddannelse.

Stk. 5. Rektor opretter en eller flere ph.d.-skoler, hvor ph.d.-uddannelse foregår, og udpeger ph.d.-

Stk. 7. Rektor fastsætter regler om disciplinære foranstaltninger over for de studerende.

Stk. 8. Rektor tegner universitetet med undtagelse af dispositioner over fast ejendom, jf. § 10, stk. 4, og træffer afgørelse i alle sager, jf. dog § 10, stk. 1 og 5-9, § 15, stk. 2, § 16 b, stk. 7, og § 18, stk. 4 og 6.

Stk. 9. Rektor skal godkende alle eksterne samarbejder, der forpligter universitetet.

Stk. 10. Rektor kan i særlige tilfælde opløse akademisk råd, jf. § 15, stk. 1. Rektor kan endvidere i særlige tilfælde overtage akademisk råds opgaver, jf. § 15, stk. 2.

Stk. 11. De nærmere regler om procedure for ansættelse og afskedigelse efter stk. 4 og 5 fastsættes i vedtægten. Ansættelsesproceduren skal sikre, at dekaner og direktører for faglige enheder har faglig og ledelsesmæssig legitimitet.

skolelederen. Ph.d.-skolelederen skal være anerkendt forsker og skal i relevant omfang have erfaring med uddannelse.

Stk. 6. Rektor kan pålægge medarbejdere at løse bestemte opgaver. Det videnskabelige personale har forskningsfrihed og forsker frit inden for universitetets forskningsstrategiske rammer i den tid, hvor de ikke er pålagt opgaver. Universitetets forskningsstrategiske rammer dækker hele universitetets profil. Det videnskabelige personale må ikke over længere tid pålægges opgaver i hele deres arbejdstid, således at de reelt fratages deres forskningsfrihed.

Stk. 7. Rektor fastlægger universitetets interne organisering inden for de rammer, som bestyrelsen har fastsat.

Stk. 8. Rektor indstiller budgettet til bestyrelsens godkendelse og underskriver årsrapporten.

Stk. 9. Rektor fastsætter regler om disciplinære foranstaltninger over for de studerende.

Stk. 10. Rektor tegner universitetet med undtagelse af dispositioner over fast ejendom, jf. § 10, stk. 4, og træffer afgørelse i alle sager, jf. dog § 10, stk. 1 og 5-9, § 15, stk. 2, nr. 4, § 16 b, stk. 2, nr. 3 og 6, og § 18, stk. 4, nr. 3 og 4.

Stk. 11. Rektor skal godkende alle eksterne samarbejder, der forpligter universitetet.

Stk. 12. Rektor kan i særlige tilfælde opløse akademisk råd, jf. § 15, stk. 1, ph.d.-udvalg, jf. § 16 b, stk. 1, og studienævn, jf. § 18, stk. 1. Rektor kan endvidere i særlige tilfælde overtage akademisk råds opgaver, jf. § 15, stk. 2, ph.d.-udvalgets opgaver, jf. § 16 b, stk. 2, og studienævnets opgaver, jf. § 18, stk. 4.«

§ 15. Universitetet nedsætter et akademisk råd enten for universitetet eller for hvert hovedområde.

22. § 15, stk. 1, affattes således:

»Rektor nedsætter et eller flere akademiske råd herunder for at sikre medbestemmelse og medinddragelse om akademiske forhold. Der kan nedsættes flere akademiske råd på både samme og forskellige organisatoriske niveauer.«

23. I § 15, stk. 2, indsættes som nr. 5:

»5) Andre opgaver efter universitetets vedtægt.«

§ 15.---

Stk. 4. Akademisk råd sammensættes af rektor, som er født formand, jf. dog stk. 5 og 6, og af medlemmer,

24. § 15, stk. 4-7, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 4.* Akademisk råd sammensættes af rektor eller den videnskabelige leder på det organisatoriske niveau, akademisk råd skal dække, og af med-

der repræsenterer det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og de studerende.

Stk. 5. Hvis der oprettes flere akademiske råd, er hvert hovedområdes dekan født formand for hovedområdets akademiske råd, jf. dog stk. 6.

Stk. 6. Akademisk råd for en faglig enhed på hovedområdeniveau sammensættes af direktøren, som er formand, og af medlemmer, der repræsenterer det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende med tjenestested ved den faglige enhed. Repræsentanter for det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, vælges af og blandt det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende med tjenestested ved den faglige enhed.

Stk. 7. De nærmere regler om nedsættelse af akademisk råd efter stk. 1, 4 og 6 fastsættes i vedtægten.

Dekan

§ 16. Dekanen varetager ledelsen af hovedområdet og sikrer sammenhæng mellem forskning, uddannelse og opgaver efter § 2, stk. 4, jf. dog § 16 a, stk. 4. Dekanen sikrer endvidere kvalitet af uddannelse, undervisning og opgaver efter § 2, stk. 4, samt tværgående kvalitetsudvikling af hovedområdets uddannelse, forskning og opgaver efter § 2, stk. 4.

Stk. 2. Dekanen skal være anerkendt forsker og have erfaring med og indsigt i uddannelse, ledelse og et universitets samspil med det omgivende samfund.

Stk. 3. Dekanen ansætter og afskediger en institutleder ved hvert institut og en sektorchef ved hver faglig enhed på institutniveau, jf. dog § 16 a, stk. 5.

Stk. 4. Dekanen udpeger og afsætter ph.d.-skoleledere.

Stk. 5. Dekanen skal med inddragelse af ph.d.-skolelederne igangsætte internationale evalueringer af ph.d.-skolerne og følge op på evalueringer, herunder internationale evalueringer.

Stk. 6. Dekanen nedsætter ph.d.-udvalg og studienævn. Dekanen udpeger formænd og eventuelle næstformænd for ph.d.-udvalg efter indstilling fra det pågældende ph.d.-udvalg og godkender formænd og næstformænd for studienævn.

Stk. 7. Dekanen udpeger og afsætter studieledere efter indstilling fra de studienævn, der er nedsat i henhold til stk. 6.

lemmer der repræsenterer det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og de studerende på det organisatoriske niveau, akademisk råd skal dække. Repræsentanter for det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og for de studerende vælges af og blandt henholdsvis det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og de studerende.

Stk. 5. Akademisk råd vælger en formand blandt sine medlemmer.«

25. Overskriften før § 16 ophæves.

26. § 16 ophæves.

Stk. 8. Dekanen godkender studieordninger efter forslag fra studienævnet.

Stk. 9. Dekanen kan i særlige tilfælde opløse ph.d.-udvalg og studienævn, der er nedsat i henhold til stk. 6. Dekanen kan endvidere i særlige tilfælde overtage ph.d.-udvalgs og studienævns opgaver, hvorved § 16 b, stk. 7, og § 18, stk. 4 og 6, fraviges.

Stk. 10. Hvor der ikke ansættes en dekan, varetages dekanens opgaver af rektor eller den, rektor bemyndiger hertil.

Stk. 11. De nærmere regler om ansættelse og afskedigelse efter stk. 3 fastsættes i vedtægten. Ansættelsesproceduren skal sikre, at institutledere og sektorchefer har faglig og ledelsesmæssig legitimitet. Desuden fastsættes de nærmere regler om udpegning og afsættelse efter stk. 4 og 7 i vedtægten. Proceduren for udpegning efter stk. 4 skal sikre, at ph.d.-skoleledere har faglig og ledelsesmæssig legitimitet.

Faglige enheder

§ 16 a. Opgaver efter § 2, stk. 4, kan varetages ved faglige enheder.

Stk. 2. Faglige enheder kan organisatorisk placeres på hovedområde- eller institutniveau.

Stk. 3. En faglig enhed på hovedområdeniveau ledes af en direktør. Direktøren skal så vidt muligt være anerkendt forsker og skal desuden have erfaring med og indsigt i ledelse og løsning af opgaver efter § 2, stk. 4.

Stk. 4. Direktøren for den faglige enhed varetager ledelsen af den faglige enhed og sikrer sammenhæng i og kvalitet af den faglige enheds opgaver efter § 2, stk. 4, samt sikrer kvalitetsudvikling af den faglige enheds opgaver. Direktøren sikrer desuden, at medarbejderne ved den faglige enhed bidrager til universitetets uddannelse efter nærmere aftale med ph.d.-skolelederen og studielederen.

Stk. 5. Direktøren ansætter og afskediger sektorchefer, jf. dog § 16, stk. 3.

Stk. 6. En faglig enhed på institutniveau ledes af en sektorchef. Sektorchefen skal så vidt muligt være anerkendt forsker og skal desuden have erfaring med og indsigt i ledelse og løsning af opgaver efter § 2, stk. 4.

Stk. 7. Sektorchefen skal varetage den faglige enheds daglige ledelse, herunder planlægning og for-

27. Overskriften før § 16 a ophæves.

28. § 16 a ophæves.

deling af arbejdsopgaver. Sektorchefen skal endvidere følge op på evaluering af den faglige enheds opgaver. Sektorchefen kan pålægge medarbejdere at løse bestemte opgaver. I den tid, hvor de videnskabelige medarbejdere ikke er pålagt sådanne opgaver, forsker de frit inden for universitetets forskningsstrategiske rammer.

Stk. 8. De nærmere regler om ansættelse og afskedigelse efter stk. 5 fastsættes i vedtægten. Ansættelsesproceduren skal sikre, at sektorchefer har faglig og ledelsesmæssig legitimitet.

Ph.d.-skoler, ph.d.-skoleleder og ph.d.-udvalg

§ 16 b. Ph.d.-uddannelse foregår ved ph.d.-skoler.

Stk. 2. Universitetet opretter det nødvendige antal ph.d.-skoler.

Stk. 3. Ph.d.-skolelederen skal være anerkendt forsker og have erfaring med og indsigt i ph.d.-uddannelse.

Stk. 4. Ph.d.-skolelederen udpeger ph.d.-vejledere efter regler fastsat af det enkelte universitet. Ph.d.-skolelederen godkender ph.d.-studerende efter indstilling fra repræsentanter for det videnskabelige personale i ph.d.-udvalget.

Stk. 5. Ph.d.-skolelederen forestår med inddragelse af ph.d.-udvalget planlægning af skolens uddannelse, herunder internationale ophold.

Stk. 6. Ph.d.-skolelederen forestår med inddragelse af ph.d.-udvalget løbende evalueringer af skolens aktiviteter. Ph.d.-skolelederen indstiller til dekanen om opfølgning på disse evalueringer. Evalueringer og opfølgningsplaner skal offentliggøres.

Stk. 7. For at sikre studerendes indflydelse på ph.d.-forløbet nedsættes et ph.d.-udvalg. Ph.d.-udvalget har bl.a. følgende opgaver:

1) At indstille formand blandt ph.d.-udvalgets videnskabelige personale og eventuel næstformand blandt ph.d.-udvalgets studerende til dekanen.

2) At indstille om sammensætningen af bedømmelsesudvalg til dekanen.

3) At godkende ph.d.-kurser.

4) At udarbejde forslag om interne retningslinjer for ph.d.-skolen, herunder ph.d.-vejledning, til ph.d.-skolelederen.

5) At udtale sig om evaluering af ph.d.-uddannelse og -vejledning til ph.d.-skolelederen.

29. Overskriften før § 16 b affattes således:

»Ph.d.-udvalg«

30. § 16 b, stk. 1-7, ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 16 b. Rektor nedsætter et eller flere ph.d.-udvalg herunder for at sikre studerendes og videnskabelige medarbejders indflydelse på ph.d.-uddannelsen.

Stk. 2. Ph.d.-udvalget har følgende opgaver:

1) At indstille formand blandt ph.d.-udvalgets videnskabelige personale og eventuel næstformand blandt ph.d.-udvalgets studerende til rektor.

2) At indstille om sammensætningen af bedømmelsesudvalg til rektor.

3) At godkende ph.d.-kurser.

4) At udarbejde forslag til interne retningslinjer for ph.d.-skolen, herunder ph.d.-vejledning, til ph.d.-skolelederen.

5) At udtale sig om evaluering af ph.d.-uddannelse og -vejledning, herunder internationale evalueringer af ph.d.-skolerne til ph.d.-skolelederen.

6) At godkende ansøgninger om merit, herunder forhåndsmerit, og om dispensation.

7) At udtale sig om alle sager af betydning for ph.d.-uddannelse og -vejledning, som rektor forelægger.

8) Andre opgaver efter universitetets vedtægt.«

Stk. 8 og 9 bliver herefter stk. 3 og 4.

6) At godkende ansøgninger om merit og dispensation.

7) At udtale sig inden for sit område om alle sager af betydning for ph.d.-uddannelse og – vejledning, som dekanen eller den, dekanen bemyndiger hertil, forelægger.

§ 16 b.---

Stk. 9. De nærmere regler om etablering af ph.d.-skoler og sammensætning af ph.d.-udvalg fastsættes i vedtægten. Universiteter kan i samarbejde oprette ph.d.-skoler med forankring på ét universitet. De nærmere regler om ph.d.-skoler oprettet som samarbejde mellem universiteter, herunder sammensætning af ph.d.-udvalg, fastsættes i vedtægterne for de deltagende universiteter.

Institutter og institutleder

§ 17. Forskning og undervisning foregår normalt ved institutter.

Stk. 2. Institutlederen varetager instituttets daglige ledelse, herunder planlægning og fordeling af arbejdsopgaver. Institutlederen kan pålægge medarbejdere at løse bestemte opgaver. I den tid, hvor de videnskabelige medarbejdere ikke er pålagt sådanne opgaver, forsker de frit inden for universitetets forskningsstrategiske rammer.

Stk. 3. Institutlederen skal være anerkendt forsker og skal have undervisningserfaring.

Stk. 4. Institutlederen sikrer kvalitet og sammenhæng i instituttets forskning og undervisning og skal med inddragelse af studienævn og studieleder følge op på evaluering af uddannelse og undervisning.

Stk. 5. Hvor der undtagelsesvis ikke ansættes en institutleder, jf. stk. 1, varetages institutlederens opgaver af dekanen, jf. § 14, stk. 1.

§ 18. For at sikre studerendes indflydelse på uddannelse og undervisning nedsætter dekanen det nødvendige antal studienævn, jf. § 16, stk. 6.

§ 18.---

Stk. 4. Studienævnet indstiller en studieleder til dekanen, jf. § 16, stk. 7.

31. § 16 b, stk. 9, der bliver stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Flere universiteter kan i samarbejde oprette ph.d.-skoler med forankring på et af de deltagende universiteter.«

32. Overskriften før § 17 ophæves.

33. § 17 ophæves.

34. § 18, stk. 1, affattes således:

»Rektor nedsætter et eller flere studienævn herunder for at sikre studerendes og videnskabelige medarbejders medbestemmelse på og medinddragelse i uddannelse og undervisning.«

35. § 18, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Studienævnet har foruden de i vedtægten fastsatte opgaver til opgave at sikre tilrettelæggelse, gennemførelse og udvikling af uddannelse og undervisning, herunder

Stk. 6. Studienævnet har til opgave at sikre tilrettelæggelse, gennemførelse og udvikling af uddannelse og undervisning, herunder

1) at kvalitetssikre og kvalitetsudvikle uddannelse og undervisning og påse opfølgning af uddannelses- og undervisningsevalueringer,

2) at udarbejde forslag til studieordning og ændringer heri,

3) at godkende plan for tilrettelæggelse af undervisning og af prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen,

4) at behandle ansøgninger om merit, herunder forhåndsmerit, og om dispensationer,

5) at udtale sig inden for sit område i alle sager af betydning for uddannelse og undervisning og drøfte forhold om uddannelse og undervisning, som rektor eller den, rektor bemyndiger hertil, forelægger.

Stk. 7. De nærmere regler om nedsættelse af studienævn, herunder valg af formand og næstformand og indstilling af studieleder, efter stk. 1-4 og om opgaver efter stk. 5 og 6 fastsættes i vedtægten.

Stk. 8. Bestyrelsen kan i vedtægten beslutte at nedsætte studienævn på forskellige organisatoriske niveauer.

Stk. 9. Bestyrelsen kan i vedtægten fastsætte særlige regler for styrelse af masteruddannelser og kan for disse fravige styrelsesbestemmelserne i dette kapitel, når formålet gør det nødvendigt.

§ 18 a. Studienævnets afgørelser om merit, herunder forhåndsmerit, jf. § 18, stk. 6, nr. 4, kan, for så vidt angår faglige spørgsmål, indbringes for et ankenævn af den, afgørelsen vedrører.

1) at kvalitetssikre og kvalitetsudvikle uddannelse og undervisning og påse opfølgning af uddannelses- og undervisningsevalueringer,

2) at udarbejde forslag til studieordning og ændringer heri,

3) at godkende plan for tilrettelæggelse af undervisning og af prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen,

4) at godkende ansøgninger om merit, herunder forhåndsmerit, og om dispensation og

5) at udtale sig inden for sit område i alle sager af betydning for uddannelse og undervisning og drøfte forhold om uddannelse og undervisning, som rektor forelægger.«

36. § 18, stk. 6-9, ophæves.

37.I § 18 a, stk. 1, ændres »stk. 6« til: »stk. 4«.

§ 19.---

Stk. 2. Tilskud til universitetets udbud af godkendte uddannelser efter § 4, stk. 1, nr. 1 og 2, og § 5 ydes ud fra takster på de årlige finanslove og antal årsstuderende samt eventuelt afsluttede studieforløb.

§ 19.---

Stk. 7. Universitetet kan tildele hele eller delvise fripladser til visse udenlandske studerende. Fripladserne kan tildeles med helt stipendium, delvist stipendium eller uden stipendium. Stipendiet er støtte til at dække leveomkostninger i Danmark, mens den studerende gennemfører en hel eller dele af en uddannelse ved universitetet, jf. § 4, stk. 1. Rammen for fripladser og stipendier fastsættes på de årlige finanslove. Desuden kan universitetet anvende overskud optjent efter § 26, stk. 2, til at tildele yderligere fripladser eller stipendier efter reglerne i 1. og 2. pkt.

§ 19.---

Stk. 8. Ministeren fastsætter nærmere regler om administrationen af fripladser og stipendier efter stk. 7, herunder om,

1) hvilke udenlandske studerende der kan opnå fripladser og stipendium,

38.I § 19, stk. 2, indsættes efter »uddannelser«: »i Danmark«.

39.I § 19 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»*Stk. 3.* Tilskud til universitetets udbud af dele (valgfrie eller obligatoriske) af godkendte uddannelser i udlandet alene eller med et eller flere samarbejdsuniversiteter efter § 3 a, stk. 1, ydes ud fra takster på de årlige finanslove og antal årsstuderende for den del af uddannelsen, der gennemføres i Danmark. I de tilfælde hvor der er krav om gensidig udveksling, udløser de studerende optaget på det udenlandske universitet tilskud for den del af uddannelsen, der gennemføres i Danmark, hvis de er udvekslet med studerende optaget på det danske universitet efter aftale mellem et dansk universitet og et universitet i udlandet.

Stk. 4. Tilskud til universitetets udbud af godkendte uddannelser i udlandet efter § 3 a, stk. 2, ydes ud fra takster på de årlige finanslove og antal årsstuderende for den del af uddannelsen, der gennemføres i Danmark.

Stk. 5. Universiteterne er omfattet af budgetvejledningens regler for statsfinansierede selvejende institutioner.«

Stk. 3-8 bliver herefter stk. 6-11.

40.I § 19, stk. 7, der bliver stk. 10, indsættes efter »§ 4, stk. 1«: », eller § 7«.

41.I § 19, stk. 8, der bliver stk. 11, ændres »stk. 7« til: »stk. 10«.

2) hvilke uddannelser der kan opnås friplads til,
 3) ansøgning og tildeling af friplads og stipendium,
 4) udbetaling af stipendium og
 5) ophør af friplads og stipendium som følge af manglende studieaktivitet eller tilbagekaldelse af tilsagn om friplads og stipendium som følge af, at tilsagnet er givet på et urigtigt grundlag.

§ 20.---

Stk. 3. Universitetet kan drive indtægtsdækket virksomhed og tilskudsfinansierede aktiviteter.

§ 20.

Stk. 4. Universitetet kan i forbindelse med udbud af uddannelser i udlandet efter § 3, stk. 9, eller forskningssamarbejder yde tilskud til et eller flere udenlandske universiteter. ---

§ 26.---

Stk. 2. Universitetet skal opkræve fuld betaling for deltagelse i undervisning og i prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen, under heltids- og deltidsuddannelse, i det omfang der ikke er ydet tilskud eller givet friplads til aktiviteten, jf. § 19, stk. 1, 5 og 7, og § 20, stk. 1.

§ 26.---

Stk. 4. Universitetet udarbejder et beregningsgrundlag til brug ved fastsættelse af deltagerbetaling efter stk. 1-3. Deltagerbetalingen efter stk. 1 og 3 må sammen med et eventuelt tilskud ikke overstige omkostningerne. Deltagerbetalingen efter stk. 2 skal mindst svare til omkostningerne og udgør ved tildeling af delvis friplads efter § 19, stk. 7, differencen mellem værdien af den delvise friplads og tilskuddet efter § 19, stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler for udarbejdelse af beregningsgrundlag.

§ 28.---

Stk. 2. Regnskabet opstilles efter regler, der fastsættes af ministeren.

Stk. 3. Universitetets regnskabsår er finansåret. Ved regnskabsårets afslutning udarbejdes et årsregnskab, der omfatter resultatopgørelse, balance og anlægsoversigt. Regnskabet skal underskrives af bestyrelsen og af rektor, jf. § 10, stk. 5, og § 14, stk. 6.

42.I § 20, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

»Universitetet kan udbyde hele uddannelser efter § 3 a, stk. 1, efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed.«

43. § 21, stk. 4, 1. pkt., affattes således:

»Universitetet kan i forbindelse med udbud af hele uddannelser i udlandet med et samarbejdsuniversitet efter § 3 a, stk. 1, eller forskningssamarbejder yde tilskud til et eller flere udenlandske universiteter.«

44.I § 26, stk. 2, ændres »5 og 7« til: »8 og 10«.

45.I § 26, stk. 4, 3. pkt., ændres »stk. 7« til: »stk. 10«.

46. § 28, stk. 2-5, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 2.* Universitetets årsrapport revideres af rigsrevisor i henhold til lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

Stk. 3. I medfør af § 9 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m. kan rigsrevisor med ministeren aftale, at revisionsopgaver i henhold til stk. 2 varetages i et nærmere fastlagt samarbejde mellem rigsrevisor og en institutionsrevisor. Institutionsrevisor

Stk. 4. Universitetets regnskab revideres af rigsrevisor i henhold til lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

Stk. 5. Rigsrevisor kan med ministeren aftale, at revisionsopgaver i henhold til stk. 4 varetages i et nærmere fastlagt samarbejde mellem rigsrevisor og en institutionsrevision. Institutionsrevisionen udføres af en statsautoriseret eller registreret revisor.

§ 38.---

Stk. 8. Hvis Handelshøjskolen i København eller Handelshøjskolen i Århus nedlægges, og hvis der er dækning i den tiloversblevne formue, anvendes handelshøjskolens nettoformue opgjort pr. 31. december 1990 samt gaver skænket i perioden 1. januar 1991 til 30. juni 2003 i form af løsøre, fast ejendom og anlægstilskud til fast ejendom til de formål, der er fastsat i de til enhver tid gældende vedtægter. Hvis der i øvrigt er dækning i den tiloversblevne formue, anvendes handelshøjskolens nettoformue opgjort pr. 30. juni 2003 til undervisnings- og uddannelsesformål efter ministerens bestemmelse. De nærmere regler for opgørelsen af nettoformuen kan fastsættes i vedtægten.

udpeges af universitetets bestyrelse og skal være statsautoriseret revisor. Medmindre andet fremgår af aftalen, vil universitetets oplysninger til brug ved beregning af statstilskud være omfattet af institutionsrevisors påtegning eller erklæring om regnskabet.

Stk. 4. Rigsrevisionen og ministeriet skal underrettes om antagelse og afskedigelse af institutionsrevisor, samt om årsagen til revisorskift.

Stk. 5. Årsrapporten skal underskrives af bestyrelsen og af rektor, jf. § 10, stk. 5, og § 14, stk. 8.«

Stk. 6. Ministeren kan fastsætte regler for regnskabsaflæggelsen i overensstemmelse med de til enhver tid gældende statslige regnskabsregler.«

47.I § 38, stk. 8, udgår »eller Handelshøjskolen i Århus«.

48. Efter § 40 indsættes:

»**§ 40 a.** Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan efter forhandling med undervisningsministeren og finansministeren godkende sammenlægning af Ingeniørhøjskolen i Århus med Aarhus Universitet.«

§ 2

I lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner, jf. lovbekendtgørelse nr. 753 af 17. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1.Lovens titel affattes således:

»**Lov om offentlige forskningsinstitutioners kommercielle aktiviteter og samarbejde med fonde**«

§ 1. Loven har til formål at styrke konkurrenceevnen ved at fremme omsætningen af ny viden og teknologi mellem offentlige forskningsinstitutioner og erhvervslivet, herunder etableringen af nye forskningsbaserede virksomheder, og at underbygge samarbejdet mellem offentlige forskningsinstitutioner og fonde, foreninger og det omkringliggende samfund.

§ 4. Til fremme af lovens formål efter § 1 kan en offentlig forskningsinstitution stifte og eje ét aktieselskab og være medejer i et eller flere aktieselskaber stiftet af andre offentlige forskningsinstitutioner. ---

2. § 1 affattes således:

»§ 1. Loven har til formål at styrke konkurrenceevnen og styrke de offentlige forskningsinstitutioners relationer til det omkringliggende samfund ved at:

1) De offentlige forskningsinstitutioner kan stifte og eje aktieselskaber for at fremme omsætningen af ny viden og teknologi mellem forskningsinstitutioner og erhvervslivet, jf. § 4.

2) Universiteterne kan stifte og eje aktieselskaber til varetagelse af udbud af hele uddannelser i udlandet efter universitetslovens § 3 a, stk. 1 og § 20, stk. 3, jf. § 4 a.

3) Underbygge samarbejdet mellem offentlige forskningsinstitutioner og fonde, foreninger og det omkringliggende samfund, jf. §§ 10-13.

4) Universiteterne kan udleje eller fremleje faciliteter til brug for serviceerhverv, jf. § 13 a.«

3. I § 4, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 1«: », nr. 1,«.

4. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. Til fremme af lovens formål efter § 1, nr. 2, kan et universitet stifte og eje et eller flere aktieselskaber og være medejer i et eller flere aktieselskaber stiftet af andre danske universiteter efter denne bestemmelse. Aktieselskaberne skal have vedtægtsmæssigt hjemsted og hovedkontor i Danmark.

Stk. 2. Universitetets indskud i aktieselskaber efter stk. 1 eller erhvervelse af aktier i sådanne må på ethvert indskudstidspunkt ikke overstige det højeste af følgende beløb:

1) 5 mio. kr., eller

2) 3 pct. af universitetets uddannelsesstilskud fra Universitets- og Bygningsstyrelsen i det pågældende finansår.

Stk. 3. En faglig enhed på hovedområdeniveau ledes af en direktør. Direktøren skal så vidt muligt være anerkendt forsker og skal desuden have erfaring med og indsigt i ledelse og løsning af opgaver efter § 2, stk. 4.

Stk. 4. Direktøren for den faglige enhed varetager ledelsen af den faglige enhed og sikrer sammenhæng i og kvalitet af den faglige enheds opgaver efter § 2, stk. 4, samt sikrer kvalitetsudvikling af

§ 5. Ansatte og bestyrelsesmedlemmer ved den eller de offentlige forskningsinstitutioner, der er aktionærer i et selskab stiftet efter § 4, og medarbejderrepræsentanter i aktieselskabet må ikke tilsammen udgøre flertallet i selskabets bestyrelse.

§ 7. Et aktieselskab stiftet efter § 4 må ikke erhverve ejerandele i andre selskaber end aktie- og anpartsselskaber.

§ 6. Et aktieselskab stiftet efter § 4 skal have til formål med kommercielt sigte og på markedsvilkår at varetage aktiviteter i forbindelse med teknologioverførsel.

§ 8. Et aktieselskab stiftet efter § 4 kan opfylde sit formål ved:

1) At stifte eller erhverve ejerandele i aktie- eller anpartsselskaber, der har samme formål som aktieselskaber efter § 6, sammen med andre aktieselskaber stiftet efter § 4, godkendte teknologiske service-

den faglige enheds opgaver. Direktøren sikrer desuden, at medarbejderne ved den faglige enhed bidrager til universitetets uddannelse efter nærmere aftale med ph.d.-skolelederen og studielederen.

Stk. 5. Direktøren ansætter og afskediger sektorchefer, jf. dog § 16, stk. 3.

Stk. 6. En faglig enhed på institutniveau ledes af en sektorchef. Sektorchefen skal så vidt muligt være anerkendt forsker og skal desuden have erfaring med og indsigt i ledelse og løsning af opgaver efter § 2, stk. 4.

Stk. 7. Sektorchefen skal varetage den faglige enheds daglige ledelse, herunder planlægning og fordeling af arbejdsopgaver. Sektorchefen skal endvidere følge op på evaluering af den faglige enheds opgaver. Sektorchefen kan pålægge medarbejdere at løse bestemte opgaver. I den tid, hvor de videnskabelige medarbejdere ikke er pålagt sådanne opgaver, forsker de frit inden for universitetets forskningsstrategiske rammer.

Stk. 8. De nærmere regler om ansættelse og afskedigelse efter stk. 5 fastsættes i vedtægten. Ansættelsesproceduren skal sikre, at sektorchefer har faglig og ledelsesmæssig legitimitet.

5.I § 5, stk. 1, og § 7, stk. 1 og 2, ændres »§ 4« til: »§§ 4 og 4 a«.

6.§ 6 affattes således:

»§ 6. Et aktieselskab stiftet efter denne lov skal have til formål med kommercielt sigte og på markedsvilkår at varetage aktiviteter i forbindelse med enten

- 1) teknologioverførsel, jf. § 4, eller
- 2) udbud af uddannelser i udlandet, jf. § 4 a.«

7.I § 8, stk. 1, nr. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 6,«: »nr. 1,«.

institutter, Vækstfonden, kommuner og regioner, i det omfang de pågældende myndigheder har hjemmel hertil i medfør af anden lovgivning. ---

§ 8.

Stk. 2. Aktieselskaber stiftet efter § 4 og universiteter må ikke alene eller tilsammen have så store ejerandele i selskaber omfattet af stk. 1, nr. 1-3, at disse får en sådan forbindelse til et enkelt aktieselskab stiftet efter § 4 eller et enkelt universitet, som et datterselskab har til et moderselskab efter aktieselskabsloven. Aktieselskaber stiftet efter § 4 og sektorforskningsinstitutioner må ikke alene eller tilsammen have så store ejerandele i selskaber omfattet af stk. 1, nr. 1-3, at disse får en sådan forbindelse til et enkelt aktieselskab stiftet efter § 4 eller en eller flere sektorforskningsinstitutioner, som et datterselskab har til et moderselskab efter aktieselskabsloven.

Stk. 3. Aktieselskaber stiftet efter § 4, som har samme forbindelse til en eller flere sektorforskningsinstitutioner, som et datterselskab har til et moderselskab efter aktieselskabsloven, kan alene stifte eller erhverve ejerandele i selskaber omfattet af stk. 1, nr. 4, hvor dette sker i aktieselskabs regi.

§ 9. Hvor et aktieselskab stiftet efter § 4 stifter et selskab, der ikke er omfattet af § 8, stk. 1, nr. 1-4, eller hvor det eller en offentlig forskningsinstitution erhverver aktier eller anpartar i et sådant selskab, gælder følgende:

1) Aktieselskaber stiftet efter § 4 og offentlige forskningsinstitutioner må ikke alene eller tilsammen få en sådan forbindelse med selskabet, som et moderselskab har til et datterselskab efter aktieselskabsloven.

§ 115.---

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor boligerne agtes etableret, kan på statens vegne give tilsagn om ydelsesstøtte til selvejende institutioner

8.I § 8, *stk. 2 og 3*, og § 9, *nr. 1*, ændres »aktieselskabsloven« til: »selskabsloven«.

§ 3

I lov om almene boliger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1040 af 1. september 2010, som ændret ved lov nr. 1610, § 1 i lov nr. 1611 og § 1 i lov nr. 1612 alle af 22. december 2010, foretages følgende ændring:

1.I § 115, *stk. 6*, § 118, *stk. 3, 1. pkt.*, og § 143, *stk. 2, 2. pkt.*, ændres »teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner« til: »offentlige

til etablering af universitetsnære almene ungdomsboliger, der støttes af en fond, jf. § 10, stk. 2, i lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner, og som etableres ved

- 1) nybyggeri,
- 2) ombygning eller erhvervelse med efterfølgende ombygning af eksisterende ejendomme, der ikke anvendes til beboelse.

§ 118.---

Stk. 3. Anskaffelsessummen for universitetsnære almene ungdomsboliger efter § 115, stk. 6, finansieres med 78 pct. lån, 20 pct. grundkapital betalt af en fond som nævnt i § 10, stk. 2, i lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner og 2 pct. beboerindskud. ---

§ 143.---

Stk. 2. Bestemmelserne i § 115, stk. 8, §§ 121 og 127-130, § 131, stk. 2, og §§ 132-134 og 136-139 finder tilsvarende anvendelse på selvejende almene ungdomsboliger. For universitetsnære almene ungdomsboliger efter § 115, stk. 6, gælder dog, at fonden som nævnt i § 10, stk. 2, i lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner indskyder grundkapital, og at staten yder garanti for lån efter § 118, stk. 3. Garantien beregnes efter reglerne i § 127, 2. -4. pkt.

forskningsinstitutioners kommercielle aktiviteter og samarbejde med fonde«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2011, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. § 1, stk. 2, § 19, stk. 5, og § 28 i universitetsloven, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, 39 og 46, træder i kraft den 1. januar 2012.

Stk. 3. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 1, nr. 3-6, 38, 39 og 41-45.

Stk. 4. Universitetets ændrede vedtægt skal være afleveret til ministerens godkendelse senest den 1. marts 2012.